Tủ sách

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO XUẤT BẢN
SÁCH XÃ, PHƯỜNG, THỊ TRẤN

2221
15

MỘT SỐ KỸ NĂNG TRONG CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

NHÀ XUẤT BẢN
THANH NIÊN

MỘT SỐ KỸ NĂNG TRONG CUỘC SỐNG

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO XUẤT BẢN

Chủ tịch Hội đồng

PGS.TS. NGUYỄN THẾ KỶ

Phó Chủ tịch Hội đồng

TS. HOÀNG PHONG HÀ

Thành viên

TRẦN QUỐC DÂN
TS. NGUYỄN ĐỨC TÀI
TS. NGUYỄN AN TIÊM
NGUYỄN VŨ THANH HẢO

Mã số: 3.30
CTQG - 2015

ThS. NGUYỄN THÀNH CÔNG
NGUYỄN LINH NGA
(Biên soạn, sưu tầm)

MỘT SỐ KỸ NĂNG TRONG CUỘC SỐNG

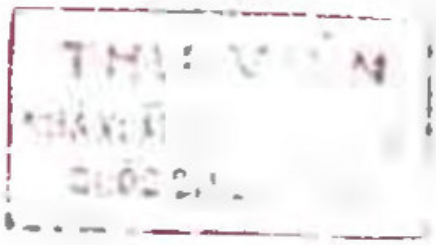

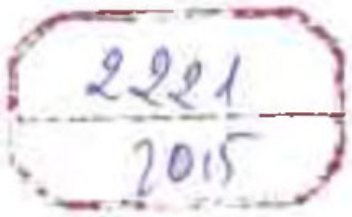

NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2015

NHÀ XUẤT BẢN
THANH NIÊN

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Kỹ năng sống là tập hợp các kỹ năng được rèn luyện hoặc kinh nghiệm thực tế được sử dụng để xử lý những vấn đề trong cuộc sống. Kỹ năng sống đóng vai trò quan trọng đặc biệt, góp phần tạo nên thành công hay thất bại của mỗi con người.

Nhiều nghiên cứu đã cho thấy, trong các yếu tố quyết định thành công của mỗi con người, kỹ năng sống đóng góp phần quan trọng nhất. Vì vậy, kỹ năng sống là hành trang không thể thiếu, giúp con người biết thích nghi với hoàn cảnh, làm chủ hoàn cảnh để tiến tới chinh phục hoàn cảnh.

Trong xã hội hiện đại ngày nay, việc trang bị các kỹ năng trong cuộc sống trở nên quan trọng hơn bao giờ hết, bởi điều này sẽ giúp mọi người có thêm kỹ năng để ứng phó trước các tình huống, quản lý cảm xúc, học cách giao tiếp, ứng xử với mọi người xung quanh, hay có những cách giải quyết trước những khó khăn, thách thức trong cuộc sống.

Với mong muốn cung cấp một phần trong số rất nhiều các kỹ năng cần thiết trong cuộc sống tới đông đảo bạn đọc, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật phối hợp với Nhà xuất bản Thanh niên xuất bản cuốn sách ***Một số kỹ năng trong cuộc sống***.

Cuốn sách gồm hai phần:

- *Phần I: Kỹ năng sống*, giới thiệu một số kỹ năng cơ bản trong giao tiếp, trong công việc, học tập và trong gia đình.

- *Phần II: Một số câu chuyện và bài viết hay về kỹ năng sống*. Thông qua 30 câu chuyện và bài viết, bạn đọc có thể rút ra được những bài học cho riêng mình.

Xin giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 9 năm 2015

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

LỜI NÓI ĐẦU

Cuốn sách bạn cầm trên tay là dành cho các bạn trẻ. Nó sẽ giúp bạn có thêm kiến thức về cuộc sống để sống tốt đẹp hơn.

Khi đến tuổi 18 hoặc khi đã học xong đại học là lúc bạn phải có khả năng đi làm để tự nuôi sống bản thân và không phụ thuộc nhiều vào gia đình. Chính vì vậy bạn rất cần kiến thức xã hội, sự hiểu biết về cách cư xử giữa con người với nhau. Đó là lý do để đọc quyển sách này.

Mong rằng cuốn sách sẽ đem đến cho bạn những tri thức thiết thực để bạn vững vàng trong cuộc sống.

Các tác giả

PHẦN I

KỸ NĂNG SỐNG

NHỮNG NGUYÊN TẮC TRONG GIAO TIẾP

Suy nghĩ về điều mình sắp nói thì tốt hơn
là ân hận về điều mình đã nói.

M. Xrađi

Giao tiếp là cách thức biểu hiện thái độ, tâm tư tình cảm đối với người khác trong lúc gặp gỡ nhau. Bạn có biết giao tiếp tốt chính là một trong những yếu tố quan trọng dẫn đến thành công trong cuộc sống. Vậy thế nào là giao tiếp tốt? Đó là khi những điều bạn muốn nói được truyền đạt một cách rõ ràng và chính xác đến người nghe. Giao tiếp không chỉ là cách thức truyền đạt thông tin hai chiều giữa người nói và người nghe mà còn là sự thể hiện văn hóa, lối sống, cách ứng xử của mỗi người. Thái độ đó được biểu hiện cụ thể qua hành động, cử chỉ, lời nói và trang phục. Qua hành động, cử chỉ và trang phục của người khác, bạn cũng có thể đoán được

phần nào người ta muốn nói lên điều gì cũng như qua cách giao tiếp có thể thấy rõ trình độ văn hóa của mỗi người. Vì vậy, để giao tiếp tốt bạn cần thực hiện một số nguyên tắc cơ bản sau:

Lựa chọn trang phục phù hợp

Trong giao tiếp, ngoại hình là yếu tố đầu tiên, đây có thể là một ưu thế vô hình giúp nhiều người tự tin hoặc ngược lại cũng khiến không ít người tự ti cũng như ngại tiếp xúc với thế giới bên ngoài. Để giải quyết vấn đề này thì bạn cần có trang phục phù hợp hoàn cảnh. Một trang phục đẹp không nhất thiết phải đắt tiền mà hãy chọn lựa trang phục với hai tiêu chí: hợp với môi trường giao tiếp và hợp với tính cách của bạn. Mặc đẹp không chỉ giúp bạn tự tin mà còn là bước đệm để bạn tiến gần hơn với thế giới bên ngoài.

Sử dụng ngôn ngữ cơ thể

Việc sử dụng ngôn ngữ cơ thể hết sức quan trọng, được thể hiện qua khuôn mặt, bằng ánh mắt, cử chỉ.

Việc biểu lộ cảm xúc qua khuôn mặt thể hiện thái độ, tình cảm khi bạn giao tiếp. Trong mỗi trường hợp, hoàn cảnh khác nhau, bạn luôn phải biết cách kiềm chế, che giấu hay bộc lộ sự nhiệt tình được thông qua nét mặt, điều này sẽ khiến người nói hoặc người nghe có được sự thoải mái, đồng tình và hào hứng với chủ đề bàn luận.

Giao tiếp qua ánh mắt, cử chỉ trong cuộc đối thoại chia sẻ thông tin là một yếu tố không thể thiếu. Việc sử dụng ngôn ngữ cơ thể làm cho giao tiếp trở nên sinh động, cũng như việc tập trung ánh mắt của bạn vào đối tượng giao tiếp khiến cho họ cảm thấy được tôn trọng hơn.

Sử dụng ngôn từ đúng cách

Việc sử dụng ngôn từ đúng cách là một hình thức giúp bạn giao tiếp một cách dễ dàng, cởi mở hơn. Bạn cần có kỹ năng nói cho người ta hiểu rõ ràng điều mà bạn muốn người ta giúp hoặc hợp tác với mình. Dù là trình bày ý tưởng trong công việc hay chỉ là nói chuyện thông thường, bạn cũng nên lưu ý để chuẩn bị nội dung. Bạn cần biết chính xác điều mình muốn diễn đạt cho người khác. Càng hiểu rõ và có kiến thức về những gì mình nói, bạn sẽ càng tự tin và chắc chắn nhận được sự hứng thú lắng nghe. Tùy thuộc vào đối tượng bạn truyền đạt thông tin, hãy biết cách lựa chọn ngôn từ sử dụng. Hãy dùng những từ ngữ mang tính rõ ràng, chính xác để người nghe không hiểu lầm, không khó khăn trong việc đoán nghĩa, tạo nên thành công trong truyền tải thông tin. Không nên dùng những từ mà chưa hiểu rõ nghĩa. Không nên nói cầu kỳ, kiểu cách với những ngôn từ khách sáo làm cho người nghe ít tin tưởng.

Thông tin truyền đạt cần rõ ràng với giọng điệu phù hợp

Mục đích khi bạn giao tiếp là để trao đổi ý kiến, chia sẻ ý hay truyền đạt thông tin. Vì vậy, bạn không nên tạo sự mập mờ, khó hiểu để người nghe cảm thấy phức tạp, khó khăn khi tiếp cận những điều bạn nói. Hãy tạo sự rõ ràng để đối tượng lắng nghe cảm thấy thoải mái và dễ dàng đón nhận thông tin một cách hiệu quả.

Khi nói, phải rành mạch, gãy gọn, làm cho người nghe hiểu được rõ ý kiến của mình. Khi nói, không nên kèm theo những thói quen như vặn người, quay đầu, tỏ ra lấc cấc và những cử chỉ không đẹp mắt khác.

Sử dụng giọng điệu phù hợp khi nói chuyện là một trong những yếu tố ảnh hưởng trực tiếp đến thái độ của người nghe. Lựa chọn giọng điệu phù hợp giúp tăng sức thuyết phục trong giao tiếp.

Biết cách quan sát và lắng nghe

Việc đầu tiên bạn cần thực hiện khi giao tiếp với bất kỳ ai đó là thể hiện khả năng quan sát của mình. Hãy quan sát ngôn ngữ cơ thể của họ, cách họ cư xử, giao tiếp với bạn và cố gắng sử dụng ngôn ngữ cơ thể, cách ứng xử cho phù hợp. Mối quan hệ sẽ dần được thiết lập khi giữa bạn và đối tượng có sự đồng điệu. Điều quan trọng tiếp theo trong giao tiếp, đó là biết lắng nghe đối phương.

Giao tiếp tốt đòi hỏi cả hai kỹ năng: nói và lắng nghe. Lắng nghe và biết cách lắng nghe sẽ giúp bạn có thêm lợi thế và giành thêm thiện cảm của đồng nghiệp, cấp trên, khách hàng... Hãy trở thành người lắng nghe theo đúng cách, để hiểu được quan điểm và tôn trọng đối phương. Điều đó rất quan trọng khi bạn trình bày, biểu đạt ý kiến của bản thân. Biết lắng nghe người khác thì người khác mới lắng nghe mình.

Khi nói chuyện với người khác, phải biết tiếp nhận thông tin mà người ta nói và cần suy nghĩ xem thông tin đó có đúng không. Nếu đúng thì hãy tiếp nhận thông tin đó để hành động cho phù hợp.

Phong cách giao tiếp phù hợp

Việc chuyển tải nội dung thông tin chỉ là bước đầu tiên trong quá trình giao tiếp. Cả người nói và người nghe đều cần khuyến khích người kia phản hồi. Phản hồi giúp bạn biết được người đối thoại có thực sự nắm bắt được vấn đề đang trao đổi hay không, có hiểu đúng hay không. Từ đó bạn sẽ khẳng định lại những thông tin chưa được hiểu đúng, tránh việc thực thi sai hoặc hiểu lầm. Tuy nhiên, khi một người ra câu hỏi khó cho người kia thì người kia có thể không cần trả lời. Câu hỏi như thế nào thì bạn trả lời đúng nội dung câu hỏi đó sao cho phù hợp với quan niệm và phép tắc xã giao của xã hội. Trong cuộc sống, chúng ta vẫn có

cách nói chuyện mà không cần người đối thoại trả lời - đó là cách kể chuyện, nhắc nhở, góp ý. Có hai phong cách giao tiếp đó là nghiêm túc và vui đùa. Nói chuyện nghiêm túc đòi hỏi bạn phải có ngôn ngữ và kiến thức. Nói chuyện vui đùa thì bạn cần có sự hài hước.

Tôn trọng những điểm khác nhau

Khi giao tiếp với đối tượng nào đó, bạn cần phải tôn trọng sự khác biệt. Điều đó thể hiện sự tôn trọng cá nhân. Bạn có thể nói "tôi sẽ cân nhắc" và sau đó bạn phải suy nghĩ điều người ta nói có đúng hay không.

Nếu bạn luôn tán đồng mọi thứ, thì đó sẽ là một mối quan hệ tẻ nhạt. Sự xung đột về ý kiến là một điều lành mạnh. Nó cho thấy bạn là một cá nhân độc lập, có khả năng hình thành niềm tin của riêng mình cũng như tranh luận về chúng. Mặc dù bạn không đồng ý với ai đó về những vấn đề chính trong cuộc sống thì sự tôn trọng lẫn nhau sẽ giúp bạn tìm được hướng giải quyết xung đột.

Biết kiềm chế cảm xúc

Trong các cuộc tranh luận gay gắt, đặc biệt khi xảy ra xung đột, việc bộc lộ sự bực bội, tức giận là điều xảy ra phổ biến. Trường hợp không kiềm chế được cảm xúc, đôi bên có thể phát ngôn ra những từ ngữ thiếu văn hóa, gây tổn thương và xúc phạm

đến lòng tự trọng của nhau. Lúc đó hai bên không còn giao tiếp một cách chuẩn mực. Điều đó không giải quyết được vấn đề gì ngoài việc mất đoàn kết, gây tổn hại lẫn nhau. Vì vậy, bạn nên học cách bình tĩnh, dùng từ ngữ và cử chỉ thích hợp, cố gắng làm giảm sự căng thẳng, tránh gây nên cao trào kích thích xung đột. Khi thuyết phục người khác bạn cần nói có tình, có lý.

Đối với nhiều ý kiến phê bình, phản đối của đối phương, không nên đáp lại bằng những lời nói hằn học, nặng nề mà nhiều khi nên dùng lời nói nhẹ nhàng nhưng chứa đựng những ý nghĩa sâu xa. Hài hước là một nhân tố cực kỳ quan trọng trong ngôn ngữ giao tiếp. Đó là "chiếc van an toàn" cho mọi cuộc xung đột, là chìa khóa để mở "cánh cửa lòng". Lời đối đáp khôn ngoan, thông minh, dùng ngôn ngữ hài hước để phê phán thường mang lại hiệu quả lớn hơn nhiều.

Biết bắt đầu và dừng lại đúng chỗ

Giao tiếp chính là một cách thể hiện mình, vì vậy trong buổi trò chuyện hãy để cho tất cả mọi người được thể hiện, sẻ chia, chứ đừng "độc chiếm" như thể sân khấu là của riêng bạn. Trừ khi bạn lớn tuổi hay có trình độ, học vấn... cao hơn những người còn lại và tất cả đều muốn nghe ý kiến của bạn, còn lại hãy chia sẻ quyền được nói cho tất cả,

và lắng nghe hết mình. Đó là cách giao tiếp lịch sự, tế nhị rất được đề cao, coi trọng.

Khi ai đó hỏi bạn vấn đề gì, hãy chỉ trả lời đủ ý. Hầu hết chúng ta đều muốn nghe lời khuyên của người khác, nhưng chỉ là lời khuyên ở mức vừa đủ: đừng nhồi nhét quá nhiều thứ vào đầu người nghe, bạn sẽ gây ra tác dụng ngược.

Bạn phải khiêm tốn, chỉ nên nói những điều cần thiết, chứ bạn đừng nói tất cả những gì mình biết.

Giao tiếp thông minh là nói vừa đủ, đúng lúc.

Biết cách động viên, khuyến khích hay góp ý cho phù hợp

Trong giao tiếp những lời nói động viên, khuyến khích rất quan trọng. Một lời động viên, khích lệ hay khen đúng lúc cũng có thể tạo nên nguồn động viên lớn lao cho người khác. Bên cạnh đó, việc phê bình, góp ý cũng cần thẳng thắn trên cơ sở tôn trọng nhau.

Bạn có thể góp ý với người khác bằng những lời nói như: "Anh làm như thế chưa đúng lắm, chưa lịch sự lắm". Người góp ý với người khác bằng những lời nói đẹp đẽ, vừa lòng là người có văn hoá. Bạn không nên chỉ trích người khác. Bạn cần biết góp ý sao cho không mất lòng người ta. Bạn cần biết góp ý nhẹ nhàng một cách khéo léo, nếu có thể hãy kèm theo lời khen để động viên, khuyến khích và giúp lời góp ý trở nên dễ tiếp thu hơn.

Khi người nói phát ngôn không hay, không đúng mực thì người nghe cần đáp lại bằng một lời chê trách rằng "Bạn nói như thế là chưa đúng", "Bạn nói như thế là không được". Mặc dù người đối thoại cư xử và nói chuyện không đúng ý muốn của bạn, bạn vẫn cần cư xử và nói chuyện đúng mực để đạt được ý muốn của mình.

Quan tâm tới yếu tố cấp bậc, chức vụ của đối tượng giao tiếp

Bạn phải lễ phép với bậc trên. Thanh niên, học sinh lại càng phải biết dùng những từ thể hiện sự trọng thị đối với người cao tuổi như: thưa, vâng, dạ... trong giao tiếp để gây ấn tượng tốt đẹp, tránh những câu thiếu chủ ngữ hoặc nói trống không, nói cướp lời khi người khác đang nói. Tuy câu mệnh lệnh mà ngữ điệu nhẹ nhàng đúng mực có thể là câu nhắc nhở, dặn dò. Thầy có quyền nói câu mệnh lệnh với học sinh/sinh viên. Thủ trưởng có quyền nói câu mệnh lệnh với nhân viên. Bố mẹ có quyền nói câu mệnh lệnh với con cái của mình. Bạn phải khiêm tốn khi giao tiếp. Khiêm tốn đem đến cho con người nhiều thứ, mà quan trọng nhất là nó đem đến cho con người sự tôn trọng. Làm thầy, bạn phải lịch sự, gương mẫu, chuẩn mực. Là học sinh, sinh viên, học viên bạn phải chấp hành

nghiêm túc nội quy của nhà trường. Bạn cần cư xử với mọi người một cách lịch sự và chuẩn mực.

*
* *

Có thể nói, giao tiếp là một kỹ năng có thể được học hỏi và rèn luyện theo thời gian. Tuy nhiên, điều thật sự cần thiết và quan trọng nhất trong giao tiếp và ứng xử giữa con người với con người vẫn là lòng chân thành, tình yêu thương lẫn nhau.

ĐỂ THÀNH CÔNG TRONG HỌC TẬP

Học mà không suy nghĩ thì vô ích.
Suy nghĩ mà không học là nguy hiểm.

Khổng Tử

Muốn thành công trong học tập, ngoài khả năng sẵn có, bạn cần có kỹ năng học tập. Kỹ năng học tập là những kỹ năng giúp bạn nghiên cứu và học tập có hiệu quả. Kỹ năng học tập không chỉ dành cho học sinh, sinh viên, thậm chí dành cho cả những người đã đi làm. Kỹ năng học tập không phải là một đối tượng cụ thể mà là những kỹ năng chung chung và có thể được sử dụng khi nghiên cứu bất kỳ lĩnh vực nào. Bạn cần luyện tập và phát triển kỹ năng học tập của bạn. Điều này sẽ giúp nâng cao nhận thức của bạn về cách bạn học và sau khi nắm vững, kỹ năng học tập sẽ có lợi trong suốt cuộc đời của bạn.

Xác định mục tiêu trong học tập

Điều quan trọng nhất trong kỹ năng này là bạn phải vạch được mục tiêu dài hạn của cuộc đời. Bạn cần phải biết mình muốn đạt được gì, muốn trở thành ai?

Tiếp đó, bạn cần phân mục tiêu này thành những mục tiêu ngắn hạn để hoàn thành. Ví dụ, mục tiêu của bạn trong năm nay đạt học sinh giỏi, vì vậy trong từng tháng bạn phải hoàn thành bao nhiêu bài tập và từ đó có kế hoạch cho từng tuần, từng ngày...

Tuy nhiên, mục tiêu của bạn cần rõ ràng và có tính khả thi thông qua việc bạn cần biết rõ điểm mạnh, điểm yếu của bản thân. Ngoài ra, khi thực hiện các kế hoạch ngắn hạn bạn nên lưu ý các công việc đã hợp lý chưa để kịp thời điều chỉnh cho phù hợp với mục đích cuối cùng của mình.

Lựa chọn môi trường học tập phù hợp

Sau khi xác định được mục tiêu học tập, việc bạn cần làm là lựa chọn môi trường học tập phù hợp. Môi trường học tập là tập hợp những yếu tố không gian, nhân lực, vật lực và tài lực, tạo ra những điều kiện thuận lợi cho việc học tập đạt kết quả tốt. Môi trường học tập cần được tạo ra ở nhà trường, gia đình, cộng đồng và xã hội.

Việc học tập của bạn chịu ảnh hưởng trực tiếp từ các yếu tố khách quan của môi trường học tập như vị trí địa lý; điều kiện kinh tế, xã hội, văn hóa, giáo dục của địa phương, cộng đồng nơi trường của bạn đóng, gia đình học sinh của trường... hay các yếu tố bên trong nhà trường như công tác giáo dục, chương trình và phương pháp dạy học, cơ sở vật chất, trang thiết bị, nội quy, quy định của trường... Môi trường học tập tác động đến toàn bộ nhân cách của bạn từ sức khỏe, nhận thức, cảm xúc hay hành vi hoạt động. Ở đó, bạn được trải nghiệm, khẳng định bản thân, rèn luyện hành vi phù hợp với các chuẩn mực của xã hội quy định; qua đó hình thành và phát triển nhân cách của bạn.

Ngày nay, việc đi du học không còn xa lạ với người dân Việt Nam. Đối với việc đi du học, vấn đề lựa chọn môi trường học tập lại càng trở nên quan trọng. Bạn cần phải xác định kiến thức và kỹ năng của bạn phù hợp với môi trường đào tạo nào để không bị bỡ ngỡ khi nhập học. Ngoài ra, việc lựa chọn môi trường học tập cũng còn phụ thuộc vào điều kiện kinh tế của bạn và của gia đình. Vì vậy, cần phải tìm hiểu kỹ mọi thông tin liên quan đến trường, lớp trước khi quyết định.

Nếu là sinh viên khó khăn, bạn có thể bảo lưu điểm trong một vài năm và đi làm để dành dụm,

tiết kiệm tiền rồi sau đó học tiếp. Bạn có thể làm gia sư, làm nhân viên photocopy, đánh máy vi tính... Dành dụm, tiết kiệm tiền được trong một vài năm là bạn có thể đi học tiếp. Hoặc nếu trong gia đình có anh chị em thì em đi làm để kiếm tiền cho anh/chị đi học đại học và sau đó anh/chị đi làm để kiếm tiền cho em đi học đại học...

Kỹ năng quản lý thời gian

Quản lý thời gian là kỹ năng vô cùng quan trọng giúp bạn có kế hoạch sắp xếp thời khóa biểu giữa học tập, nghiên cứu và vui chơi hiệu quả. Thiết lập thời gian biểu học tập cá nhân và làm thế nào để thiết lập mục tiêu và ưu tiên thời gian của bạn để cân bằng việc học và cuộc sống. Bạn cần lập thời gian biểu đáp ứng nhu cầu của mình, điều chỉnh nó khi cần thiết và đặc biệt là bạn cần thực hiện theo đúng những gì bạn đã đặt ra. Thời gian là nguồn lực có giá trị nhất đối với tất cả mọi người. Tuy nhiên, khi còn trên ghế nhà trường, phần lớn các bạn học sinh lại sử dụng thời gian một cách rất hoang phí. Vì vậy, khi lập ra được thời gian biểu, hãy thực hiện theo đúng kế hoạch đã đặt ra.

Với việc lập ra mục tiêu học tập, cũng như thời gian biểu, hằng ngày bạn cần có thói quen học tập. Trước hết xác định xem học cái gì, học trong

bao lâu và học bao nhiêu (bao nhiêu chương, bao nhiêu trang, bao nhiêu vấn đề... chẳng hạn) (đây là một việc không quá khó). Đề ra thời gian học từng thứ và phải tuân thủ đúng theo lịch đó. Hãy học những vấn đề khó trước. Nếu không thì hãy bắt đầu với việc học những phần mà bạn thấy dễ và thú vị. Nên có những nơi dành riêng cho việc học. Nhưng bạn cũng nên chú ý đến các yếu tố ánh sáng, nhiệt độ và điều kiện trang bị các phương tiện học tập chỗ bạn học.

Khi cảm thấy mệt mỏi và việc học không còn hiệu quả, bạn đừng cố học mà hãy chuyển sang làm việc khác hay hoạt động khác, hoặc nghỉ ngơi, vui chơi.

Kỹ năng đọc hiểu

Cách tốt nhất để có thông tin là thông qua việc đọc. Khi bạn càng học lên cao, việc đọc càng cần thiết. Khi còn nhỏ, bạn thường được "yêu cầu" phải đọc. Tuy nhiên, khi lớn lên, bạn cần phải tập cách đọc có chủ đích. Khi học, bạn cần đọc một bài học ba, bốn lần và mỗi lần với một chủ đích khác nhau. Bạn cần phải biết mục đích chính trước mỗi lần đọc và đọc theo mục đích đó.

Nhưng đọc như thế nào là hiệu quả? Hãy đọc một cách tích cực và chủ động. Đọc để trả lời các câu hỏi mà bạn tự hỏi mình hay các câu hỏi

của giáo viên hay các tác giả sách giáo khoa đặt ra. Khi đọc, cần tìm ý chính! Đọc không phải đơn thuần là đọc mà phải xác định chủ đề của bài học là gì, ý chính của bài học, các tiêu đề nhỏ sẽ giúp bạn nắm được sườn bài học, quan sát hình ảnh của bài học và diễn đạt lại theo cách bạn hiểu, bằng từ của chính mình. Mỗi đoạn văn thường chứa một ý tưởng chính. Các ý tưởng chính sẽ cho thấy nội dung chính của quyển sách. Hãy tạo thói quen tìm các ý tưởng chính trong từng đoạn văn bạn đọc. Đọc xong ý chính, hãy phát triển các chi tiết quan trọng!

Đọc đi đọc lại bài học nhiều lần, nhất là đọc lại trước khi đi ngủ, sẽ giúp bạn nhớ lâu bài học hơn.

Trong quá trình đọc, bạn nên thường xuyên đặt câu hỏi liên quan đến bài học và khi bạn tìm ra câu trả lời, bài học sẽ dễ nhớ hơn nhiều, bạn sẽ cảm thấy dễ dàng để học chứ không phải học như con vẹt. Bạn nên có một khoảng thời gian ngắn ngưng đọc để nhớ lại những tiêu đề chính của bài, và hình dung ra bài học đó.

Kỹ năng viết

Viết là một kỹ năng quan trọng không chỉ trong học tập, công việc mà còn đối với cuộc sống của bạn. Bạn luôn phải viết mọi lúc, mọi nơi. Trong học tập, khi thuyết trình, khi làm bài tiểu luận, viết báo cáo

thực tập hay làm khóa luận, bạn đều cần phải viết. Trong công việc, để hoàn thành một bản báo cáo, một bản kế hoạch, một chương trình cuộc họp hay đơn giản là một bức thư điện tử (email), bạn cũng cần phải có kỹ năng viết. Và ngay trong cuộc sống, một dòng chia sẻ trên facebook, một tin nhắn cho bạn bè hay một đoạn chat trên zalo, viber muốn thu hút, hấp dẫn, bạn cũng cần phải viết tốt, viết hiệu quả.

Bằng sự hiểu biết với phong cách viết khác nhau bạn có thể đặt những gì bạn đọc vào một hệ thống quan điểm. Thực hành tốt kỹ năng này giúp bạn làm tốt các bài tiểu luận, khóa luận, bài báo trường hay nghiên cứu khóa học... Viết tốt sẽ giúp bạn có nhiều lợi thế trong việc trình bày quan điểm, hiểu biết của bạn gửi cho người khác đánh giá.

Kỹ năng viết cần được rèn luyện thường xuyên trong học tập. Một bài viết thành công là bài viết truyền tải được hết mục đích của người viết với cấu trúc rõ ràng, nội dung sắp xếp hợp lý, văn phong mạch lạc, cách trình bày thuyết phục.

Kỹ năng ghi chép

Giống như việc đọc, việc ghi chép cũng là một kỹ năng cần phải được học và hoàn thiện. Học cách ghi chép không khó, nhưng bạn cần phải kiên trì. Bạn phải học cách ghi chép rõ ràng và khoa học.

Hãy nhớ rằng nếu như bạn không thể đọc được các ghi chép của mình sau 3-4 ngày, chúng sẽ dễ dàng trở nên vô dụng. Các lý thuyết khô khan khó nhớ, những tiêu đề chính của bài học nên được ghi chép vào một cuốn sổ tay nho nhỏ, dễ dàng cho bạn mang đi bất cứ đâu mà không cần cầm cả chồng sách vở to đùng. Bạn đừng ghi tràng giang đại hải, phải ghi có chọn lọc và sắp xếp thứ tự các bài, các môn học, điều này giúp bạn ôn bài, học bài đơn giản mà rất hiệu quả. Hãy sử dụng và tập thói quen ghi chép những gì bạn cho là quan trọng và cần ghi nhớ. Thay sổ khi đã hết chỗ ghi và tạo cho mình niềm vui khi có sổ mới.

Học qua các tài liệu tham khảo khác

Học cách tham khảo một cách chính xác là rất quan trọng nếu bạn là một sinh viên. Tại sao bạn nên tham khảo, bởi đó là quá trình tích lũy, kế thừa kiến thức đã được nghiên cứu. Tuy nhiên, tham khảo có chọn lọc và xác định những kiến thức cần thiết cũng là một kỹ năng quan trọng bạn cần phải rèn luyện để hỗ trợ việc học tốt hơn. Học qua tài liệu tham khảo là một trong những kỹ năng quan trọng trong việc tự học để hình thành thói quen tự học mọi nơi, mọi lúc và tự học suốt đời.

Ngoài sách tham khảo về mặt chuyên ngành, phục vụ trực tiếp cho việc học tập, bạn còn có thể

có thêm kiến thức từ những câu chuyện. Từ nhỏ, truyện tranh có thể giúp trẻ em học tập, tiếp thu kiến thức tốt hơn. Đến khi lớn hơn, bạn có thể tự giáo dục bản thân bằng cách học tập qua những gương tốt. Sách dạy trong nhà trường chưa đủ. Muốn có đầy đủ kiến thức, bạn cần đọc thêm sách báo, những gương người tốt việc tốt,... để có thể học hỏi thêm về mặt đạo đức, lối sống lành mạnh.

Giải trí, xem phim, đọc truyện cũng là một cách học. Khi xem phim, đọc truyện, bạn hãy học những gì mang tính nhân văn. Bạn nên nâng cao, trau dồi kiến thức xã hội từ những cuốn sách giao tiếp trong nhà trường cũng như ngoài xã hội. Bạn có thể mua những cuốn sách, cuốn truyện hay xem những bộ phim phù hợp với lứa tuổi.

Nếu bạn khó khăn và không có điều kiện để mua sách về nhà, bạn có thể lên thư viện đọc sách hoặc mượn sách về nhà. Ở thư viện có tất cả các loại sách mà bạn cần như từ điển, sách giáo khoa, sách chuyên môn và sách xã hội. Bạn cần đọc nhiều sách bao gồm cả sách giáo khoa và sách xã hội, khi đó bạn sẽ tìm được mối liên hệ và tìm được điều đúng để áp dụng vào cuộc sống.

Kỹ năng ứng xử

Kỹ năng ứng xử là những kỹ năng chúng ta sử dụng hằng ngày để tương tác với những người

khác,... Kỹ năng ứng xử thể hiện trình độ, đạo đức của con người.

Khi học ở trường, điều quan trọng là bạn phải có quan hệ tốt đẹp với thầy cô, bạn bè. Đồng thời, bạn cần tuân thủ nội quy, kỷ luật của nhà trường, bạn phải là người đúng giờ; lắng nghe thầy cô giảng bài, biết cách ăn mặc đúng nơi, đúng lúc; bạn phải biết quan sát, học hỏi người khác để có cách cư xử đúng mực. Bạn cần tạo ấn tượng tốt với mọi người qua việc nhớ tên các thầy, cô giáo, bạn bè; ứng xử một cách tôn trọng, lễ độ với thầy, cô giáo, lịch sự và đúng mực với bạn bè. Trong quá trình học tập, bạn cần tránh xung đột với bạn bè. Nếu có vấn đề gì, bạn phải báo ngay gia đình và nhà trường để có cách giải quyết hợp lý.

Luôn chân thành, trung thực đối với bạn bè và thầy cô giáo, đó chính là những điểm sẽ giúp bạn có được sự yêu mến của mọi người.

*

* *

Trên đây chỉ là một số kỹ năng cơ bản trong học tập. Muốn thành công trong việc học, cũng như tất cả các việc khác, bạn đều phải cố gắng, nỗ lực. Nếu bạn không cố gắng thì mọi sự hướng dẫn, giúp đỡ

đều vô ích, không bao giờ có hiệu quả. Chính bản thân bạn phải chịu trách nhiệm và phải có phương pháp giúp cho việc học tập của bạn có hiệu quả hơn. Khi xác định chính xác mục tiêu và định hướng của việc học, lúc đó bạn mới bắt đầu học một cách có hiệu quả. Thời giờ là thứ quý nhất, vì khi nó đã trôi đi thì không bao giờ quay trở lại. Do đó, chúng ta cần phải biết sử dụng thời giờ vào những việc có ích, sử dụng một cách hiệu quả.

Học tập là cho bản thân mình. Tuy nhiên, nếu bạn là người có hiểu biết thì học tập cũng là vì người khác, vì khi đó bạn biết đoàn kết và giúp đỡ bạn bè. Làm việc là vì mọi người và để kiếm sống cho bản thân. Người ta nói rằng "Biết là sống". Mà muốn có sự hiểu biết thì phải học. Bạn cần có kiến thức phổ thông và kiến thức chuyên môn để phục vụ công việc cũng như phục vụ cuộc sống của chính bản thân bạn.

Học không chỉ trong nhà trường mà còn có thể học rất nhiều trong cuộc sống. Những thất bại cũng chính là bài học hay giúp con người ta lớn khôn lên: "Thất bại là mẹ thành công". Từ những thất bại của người khác cũng như những thất bại của chính mình để có thể rút được kinh nghiệm hay rút ra những bài học hay, tránh những thất bại khác.

Cuối cùng, bạn hãy nhớ rằng, để có các kỹ năng học tập hiệu quả, bạn phải thực hành nhiều lần. Có một câu nói: **"Sự thực hành không làm nên sự hoàn hảo; thực hành hoàn hảo mới tạo nên sự hoàn hảo"**. Nếu bạn muốn là người đạt được điều đó, hãy ghi nhớ câu này trong tâm trí của mình.

KỸ NĂNG CẦN THIẾT TRONG CÔNG VIỆC

Bí quyết thành công của tôi là
tự chọn những công việc
mà mình yêu thích và dám xả thân vì nó.
Công việc đó sẽ giúp bạn
vươn tới những đẳng cấp thế giới
để thành đạt trong cuộc đời.

Bill Gate

Trong phần này, chúng tôi muốn giới thiệu với các bạn một số kỹ năng bao gồm từ kỹ năng lựa chọn công việc, kỹ năng phỏng vấn xin việc, kỹ năng ứng xử trong công việc... Hy vọng sẽ giúp các bạn phần nào có thêm những kiến thức nhằm tìm được những công việc phù hợp, thuận lợi hơn trong công tác.

Đi làm là để tạo ra của cải vật chất và tinh thần, phục vụ nhu cầu cho bản thân và cho người thân

của mình. Kiếm được đồng tiền là rất khó. Quá trình học tập và làm việc phải liên tục, đạt kết quả cao thì mới làm nổi bật sơ yếu lý lịch của bạn, điều đó giúp bạn có thể tìm được việc làm tốt. Ngày nay, để có thể làm việc được ở một công ty nào đó, bạn cần có những điều kiện nhất định:

- Sức khỏe tốt.
- Có lý lịch rõ ràng.
- Có khả năng làm việc độc lập và theo nhóm.
- Có khả năng giao tiếp, thuyết phục và đàm phán với khách hàng.
- Nhiệt tình, trung thực, năng động trong công việc.
- Có kiến thức xã hội, văn hóa, lịch sử, kinh tế...
- Có kinh nghiệm làm việc.
- Sử dụng thành thạo ít nhất một ngoại ngữ.
- Vi tính thành thạo. Sử dụng thành thạo tin học văn phòng.
- Chịu được áp lực cao trong công việc.
- Có kỹ năng giải quyết vấn đề.
- Có đạo đức, ham học hỏi, có nguyện vọng làm việc và gắn bó lâu dài.
- Tác phong làm việc chuyên nghiệp, cởi mở.
- Có khả năng thu thập thông tin thị trường.

...

Để làm được việc một cách tốt nhất và nhanh nhất thì cần chuẩn bị kỹ càng các kỹ năng công việc trước, sau đó bạn mới nên tìm việc. Bạn có thể

tìm kiếm công việc qua các thông tin tuyển dụng theo các kênh sau:

- Qua báo chí.

- Qua mạng internet. Qua trang web tuyển dụng, tìm kiếm việc làm, qua trang web của các công ty, các trường đại học và viện nghiên cứu...

- Trên truyền hình.

- Qua hội chợ việc làm.

- Hoặc bạn có thể đăng thông tin tìm việc làm của bạn qua báo chí. Khi đó các công ty sẽ gọi điện để bạn đến nộp hồ sơ và phỏng vấn.

- Bạn mang hồ sơ xin việc đến các công ty. Trong trường hợp tại đó đang có nhu cầu tuyển dụng có thể bạn sẽ được tham gia dự tuyển. Trường hợp đơn vị đó chưa có nhu cầu tuyển dụng, bạn cứ để hồ sơ lại và khi nào có nhu cầu tuyển dụng thì đơn vị đó sẽ báo cho bạn.

- Bạn có thể tìm được việc làm qua giới thiệu của người thân (bạn bè, họ hàng, bố mẹ, cô, chú, bác...).

Trước khi nộp hồ sơ dự tuyển vào đâu, bạn phải tìm hiểu kỹ về cơ quan hoặc công ty đó để xem nơi đó có phù hợp với khả năng và chuyên môn của bạn hay có làm việc lâu dài được không. Khi tìm hiểu kỹ về công ty bạn có thể tránh được những công ty lừa đảo, kinh doanh vi phạm pháp luật...

Một người muốn làm được việc gì đó thành công thường phải biết quan sát, nhìn nhận và trả lời được

những câu hỏi "Người ta làm như thế để làm gì?", "Tại sao lại làm như thế?", "Làm như thế nào để đạt hiệu quả cao nhất?". Làm việc gì cũng phải tìm hiểu từ việc nhỏ đến việc lớn. Bạn phải đi thật nhiều nơi và quan sát. Bạn phải biết phân tích, đánh giá, kết luận. Bạn có đủ năng lực để làm việc đó không? Bạn có đủ vốn để tự mình kinh doanh hay không?...

Bạn có thể lựa chọn:

- Làm ở cơ quan nhà nước.

- Làm cho công ty tư nhân/trường dân lập/ doanh nghiệp tư nhân/doanh nghiệp nước ngoài...

- Hoặc bạn tự làm chủ bằng cách mở công ty, cửa hàng bán buôn, bán lẻ...

Khi lựa chọn cửa hàng hay công ty để làm việc, bạn cần lưu ý đến tính hợp pháp của công ty cũng như môi trường, điều kiện làm việc.

*

* *

Sau khi nộp hồ sơ và hồ sơ được tiếp nhận, hãy chờ đợi đến khi có lời mời phỏng vấn từ phía nhà tuyển dụng. Vòng phỏng vấn chính là cơ hội để bạn thể hiện những gì bạn viết trong hồ sơ, hoàn thiện bức chân dung mình một cách chân thực để nhà tuyển dụng lựa chọn bạn. Vì vậy, cần lưu ý một số điểm dưới đây để vòng phỏng vấn của bạn diễn ra thật hoàn hảo:

- Chuẩn bị thật tốt cho buổi phỏng vấn: Bạn cần tìm hiểu, nghiên cứu các thông tin về nhà tuyển dụng (lịch sử, ngành nghề kinh doanh, người lãnh đạo...) cũng như suy nghĩ về sự phù hợp giữa kỹ năng bạn có với công việc bạn muốn làm.

- Đến đúng giờ: Thông thường, đến dự phỏng vấn đúng giờ không phải bạn đến đúng giờ nhà tuyển dụng đã hẹn mà phải đến trước giờ hẹn ít nhất 15-20 phút. Thời gian đến sớm sẽ giúp bạn trấn tĩnh, tập trung tư tưởng, nhớ lại những gì bạn chuẩn bị cho buổi phỏng vấn. Đồng thời, điều này cũng giúp cho người phỏng vấn đánh giá cao tác phong nghiêm túc của bạn.

- Trang phục nghiêm túc: Mặc trang phục nghiêm túc chứng tỏ bạn hiểu biết về văn hóa doanh nghiệp và tôn trọng nhà tuyển dụng. Ấn tượng đầu tiên không phải là tất cả nhưng sẽ quyết định thiện cảm của người phỏng vấn đối với bạn.

- Thái độ tự tin và thẳng thắn: Khi trao đổi với nhà tuyển dụng cần thẳng thắn trình bày vấn đề của mình một cách mạch lạc và rõ ràng hết sức có thể. Để làm được điều đó, bạn cần phải chuẩn bị một tinh thần thật thoải mái.

- Không nên nói "Tôi không biết" hoặc "Tôi không làm được": Khi gặp một câu hỏi về một vấn đề nào đó mà bạn chưa từng nghe qua, hay chưa biết đến, đừng vội trả lời rằng "Tôi không biết" hay "Tôi không làm được" mà hãy nói

khéo léo hơn: "Tôi chưa tìm hiểu" hoặc "Tôi sẽ tìm hiểu về vấn đề này" để chứng tỏ bạn là người cầu tiến và ham học hỏi. Đây là một trong những kỹ năng trả lời phỏng vấn xin việc quan trọng mà nhiều người chưa biết.

- Giao tiếp bằng ngôn ngữ cơ thể, qua ánh mắt, nụ cười: Ngôn ngữ cơ thể cũng quyết định yếu tố thành bại của bạn trong cuộc phỏng vấn không kém ngôn ngữ lời nói. Cơ thể truyền tải nhiều thông tin cảm xúc hơn bạn nghĩ. Luôn ngồi thẳng, nhìn thẳng, tập trung vào nhà tuyển dụng cho thấy bạn tôn trọng họ, quan tâm đến những gì họ hỏi hay nói. Đồng thời, hãy nhìn thẳng vào mắt họ với nụ cười ấm áp, chân thành. Nụ cười là một trong những cách tốt nhất để chúng ta thể hiện thái độ thân thiện, cởi mở. Vì vậy trong cuộc phỏng vấn, hãy tận dụng nụ cười đúng lúc. Bầu không khí vui vẻ, thoải mái trong buổi phỏng vấn giữa bạn và nhà tuyển dụng cũng sẽ được tạo ra nhờ nụ cười đúng lúc của bạn.

- Biết cách đặt câu hỏi đúng chỗ: Một cuộc phỏng vấn sẽ diễn ra rất nhàm chán đối với cả hai phía nếu một bên chỉ hỏi còn bên kia chỉ trả lời. Vì vậy, một kỹ năng trả lời phỏng vấn xin việc rất quan trọng mà không phải người xin việc nào cũng biết đó là biết cách đặt câu hỏi ngược lại. Việc thỉnh thoảng đặt câu hỏi cho nhà tuyển dụng khiến buổi phỏng vấn trở nên nhẹ nhàng hơn,

đồng thời cũng cho thấy mức độ quan tâm, sự nhiệt tình của bạn đối với công việc trong tương lai. Tuy nhiên, cần đặt ra những câu hỏi thông minh để chứng tỏ năng lực của bạn.

- Hãy trung thực: Bạn tuyệt đối không được nói dối về bất cứ điều gì trong hồ sơ hay trong buổi phỏng vấn, đặc biệt không được nói những gì mình không có hoặc không có khả năng. Ngày nay, việc kiểm tra lại những thông tin bạn cung cấp trở nên dễ dàng đối với nhà tuyển dụng hơn bao giờ hết nhờ sự phát triển của internet và các quan hệ xã hội.

Cuối cùng, điều quan trọng nhất trong số rất nhiều kỹ năng phỏng vấn xin việc đó là **bạn phải là chính mình** bởi điều mà họ quan tâm và chú trọng nhất vẫn chính là năng lực và đạo đức của bạn. Chính vì thế để có được công việc như mong muốn, bạn hãy luôn luôn là chính mình trong mắt nhà tuyển dụng.

Dưới đây là một số ví dụ về câu hỏi và trả lời khi bạn tham gia phỏng vấn:

Theo anh/chị để thành công trong nghề nghiệp bán hàng, cần phải làm gì?

Tôi tin rằng những người bán hàng thành công là những người có nỗ lực nhiều hơn những người khác để biến các khách hàng tiềm năng thành khách hàng mua hàng lần đầu tiên. Theo tôi, để làm được việc này, người bán hàng cần học về sản phẩm,

đối thủ cạnh tranh và kỹ năng bán hàng. Việc bán hàng là một quá trình học tập liên tục, vì vậy người bán hàng nên coi thành công là một mục tiêu.

Anh/chị thích làm việc với các số liệu hay với sự cộng tác của các cá nhân khác?

Tôi thích giá trị của thông tin vì không có thông tin thì chúng không thể tiến xa hơn được. Tôi cũng thích làm việc trong nhóm, vì làm việc trong nhóm, chúng ta sẽ tìm được những ý tưởng độc đáo của từ các cá nhân và ý kiến đó sẽ hơn hẳn ý kiến của một cá nhân đơn độc. Vì vậy, tốt nhất là chúng ta phối hợp giữa việc xử lý số liệu đồng thời hợp tác với những cá nhân khác.

*
* *

Sau khi được tuyển dụng, việc quan trọng đối với bạn là làm thế nào để hoàn thiện kỹ năng ứng xử nơi công sở. Dưới đây là một số nguyên tắc bạn cần tuân thủ:

Học cách ứng xử với cấp trên

Với cấp trên, bạn luôn phải thể hiện sự kính trọng, lễ phép. Khi giao tiếp, dù bất đồng ý kiến với cấp trên nhưng bạn vẫn cần giữ thái độ bình tĩnh, tránh cư xử một cách nóng nảy, đồng thời biết cách góp ý một cách chân thành, khéo léo,

tế nhị. Việc gây bất hòa, cãi vã với cấp trên làm ảnh hưởng đến hình ảnh của bạn trong mắt cấp trên và đồng nghiệp. Việc thẳng thắn, thể hiện rõ ràng chính kiến của mình trong công việc sẽ tạo được niềm tin với cấp trên và đồng nghiệp. Tuy nhiên, hãy tiến hành thực hiện công việc với tinh thần cầu tiến và hợp tác. Bên cạnh đó, việc quan tâm, chu đáo với cấp trên, biết cách lắng nghe những lời chỉ dẫn, góp ý của cấp trên cũng sẽ được cấp trên tín nhiệm và đánh giá cao. Tóm lại, dù bạn có mệt mỏi, khó chịu, dù bạn ở đâu, làm gì cùng cấp trên, xin đừng quên nói với cấp trên những lời "kính trọng" với thái độ chân thành. Hãy chú ý lắng nghe và thực hiện những dặn dò của cấp trên với thái độ "cung kính" và tác phong nhanh nhẹn.

Tôn trọng đồng nghiệp

Thời gian tại công sở của bạn kéo dài 8 tiếng một ngày, đồng nghiệp là những người mà bạn sẽ thường xuyên tiếp xúc. Tạo lập tình cảm đồng nghiệp, thương yêu, đoàn kết, giúp đỡ nhau là hết sức cần thiết. Để làm được vậy, bạn cần thiết lập những mối quan hệ ấy trên cơ sở xây dựng và tôn trọng lẫn nhau. Bạn phải luôn khiêm tốn, thể hiện thái độ cầu thị; tránh tình trạng kiêu căng, xem mình giỏi hơn, bạn sẽ khó tìm được tiếng nói chung với họ trong công việc; coi những người

đồng nghiệp như những người bạn luôn đồng hành và giúp đỡ mình hoàn thành công việc.

Quan hệ tốt với cấp dưới

Bạn phải luôn tâm niệm, đây chính là những người cộng sự đắc lực giúp bạn hoàn thành tốt mọi công việc được cấp trên giao phó. Tránh tình trạng phân biệt đối xử giữa các nhân viên, mà phải tạo niềm tin, tạo động lực cho họ hoàn thành nhiệm vụ trên cơ sở mong muốn, nguyện vọng của họ. Tuy nhiên, bên cạnh việc đối xử chan hòa, thân thiện vẫn cần có những quy định nghiêm khắc để duy trì kỷ luật cần có trong công sở.

Chủ động trong công việc

Để làm được điều này, bạn cần hiểu rõ vị trí cũng như nhiệm vụ cần làm. Từ đó bạn có thể có những đề xuất, chính kiến riêng của mình nhằm mang lại hiệu quả cao trong công việc. Cần có kế hoạch công tác rõ ràng, cụ thể và có đánh giá, rút kinh nghiệm hằng tuần.

Tránh "buôn chuyện" quá nhiều

Việc giao tiếp với đồng nghiệp nơi công sở là cần thiết nhưng bạn chỉ nên trò chuyện khi cần thiết hoặc những lúc rảnh rỗi. Việc buôn chuyện quá nhiều khiến bạn không hoàn thành công việc chính một cách đúng thời hạn cũng như làm cho

bạn không được đánh giá cao trong mắt cấp trên và đồng nghiệp.

Thẳng thắn, chân thành trong góp ý

Khi không hài lòng với cấp trên hay đồng nghiệp bạn cần thẳng thắn và tế nhị để góp ý chứ không nên nói xấu hay chê bai họ. Việc nói xấu đồng nghiệp là một trong những nguyên nhân góp phần gây ra hiểu nhầm, chia rẽ, bè phái nơi công sở.

Sử dụng điện thoại một cách lịch sự

Khi làm việc, tránh làm phiền đồng nghiệp bằng việc đặt chuông điện thoại ở mức thấp hay ở chế độ rung, nói chuyện nhỏ nhẹ, lịch sự.

Tạo dựng mối liên kết với đồng nghiệp thông qua những buổi liên hoan, dã ngoại

Bạn nên tham gia hết mình vào những hoạt động do công ty tổ chức, chính lúc này bạn sẽ khám phá được những điều thú vị từ đồng nghiệp của mình. Những buổi liên hoan, dã ngoại sẽ khiến mọi người trở nên gần gũi, hiểu nhau hơn.

Thể hiện sự quan tâm tới đồng nghiệp

Việc nhớ tới ngày sinh của ai đó, quan tâm và thể hiện bằng những lời chúc tốt đẹp, chân thành hay những món quà nhỏ giúp bạn có được thiện cảm của mọi người. Bên cạnh đó, việc thăm hỏi

khi đau ốm, chia sẻ niềm vui, nỗi buồn đối với đồng nghiệp cũng giữ vai trò quan trọng trong quan hệ nơi công sở.

*
* *

Những phẩm chất sau đây sẽ giúp bạn thành công trong nền kinh tế thị trường hiện nay ở Việt Nam:

- Năng động trong cách suy nghĩ và cách làm việc.
- Sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm.
- Biết quan tâm đến lợi ích chính đáng; biết động viên và thúc đẩy người khác hành động.
- Biết tự học tập, vươn lên hoàn thiện tri thức.
- Có tính tự lập, tính kỷ luật.
- Có lương tâm nghề nghiệp, tinh thần, nghĩa vụ và trách nhiệm.

Kinh nghiệm là người thầy vĩ đại nhất. Nhờ có kinh nghiệm mà bạn học được nhiều điều hay trong cuộc sống. Hơn nữa, chính nhờ kinh nghiệm mà bạn dần dần trưởng thành. Xã hội là cuốn sách vĩ đại nhất. Người ta học hỏi được từ xã hội nhiều hơn tất cả những cuốn sách đã được in ra. Và đó là lý do vì sao các nhà tuyển dụng nhấn mạnh về kinh nghiệm vì kinh nghiệm là cách trực tiếp và hữu hiệu nhất để học hỏi về xã hội. Ngày nay là thời đại thông tin. Ai có thông tin đúng lúc nhất và

chính xác nhất, người đó sẽ có khả năng thành công. Mọi công việc thành công đều bắt nguồn từ sự kiên trì và say mê.

Bạn sẽ có được niềm vui khi hoàn tất một công việc hữu ích nào đó. Điều đó sẽ khích lệ bạn siêng năng làm việc. Bạn hãy cố gắng trở thành người giỏi trong nghề nghiệp của mình. Bạn phải có khả năng luôn tìm tòi, sáng tạo để mang lại hiệu quả cao trong công việc, để thực sự trở thành những người có ích cho gia đình và xã hội.

ỨNG XỬ TRONG GIA ĐÌNH

Gia đình là nơi cuộc sống bắt đầu
và tình yêu không bao giờ kết thúc.

Khuyết danh

Có thể nói, với mỗi con người gia đình là những gì rất thiêng liêng và luôn cần được gìn giữ. Gia đình hạnh phúc đều là mong muốn của tất cả mọi người. Điều quan trọng, góp phần không thể thiếu trong việc giữ gìn hạnh phúc gia đình, đó chính là văn hóa ứng xử của mọi thành viên trong gia đình.

Văn hóa ứng xử trong gia đình từ lâu đã được người Việt rất coi trọng. Gia đình phải có gia giáo, gia lễ, gia pháp, gia phong mà mỗi người trong gia đình phải tuân thủ theo hết sức nghiêm ngặt. Nhiều giá trị văn hóa mang tính truyền thống của người Việt như sự hòa thuận, đùm bọc lẫn nhau giữa anh chị em; chung thủy, tình nghĩa giữa vợ chồng; yêu thương, hy sinh cho con cái; tôn trọng

và hiếu đễ với cha mẹ đã được hình thành từ những nét đẹp trong văn hóa ứng xử gia đình.

Mỗi con người từ khi sinh ra cho đến lúc tuổi già đều gắn bó với các quan hệ: quan hệ với ông bà, cha mẹ, anh em, họ hàng trên cơ sở huyết thống. Người ta gọi đó là tình gia đình, gia tộc. Các mối quan hệ này giữ được tốt đẹp, thuận hòa thì gia đình mới hạnh phúc.

Gia đình là tế bào của xã hội. Gia đình sống trong yêu thương thì sẽ được đáp lại bằng yêu thương. Gia đình tốt thì xã hội mới tốt được, xã hội tốt thì gia đình mới tốt. Muốn vậy, việc ứng xử trong gia đình cũng cần tuân theo những nguyên tắc nhất định, đó là giữ tôn ti, trật tự; hiếu kính với ông bà, cha mẹ; không phân biệt đối xử với các thành viên trong gia đình, mọi người đều có cơ hội như nhau để phát triển; bình đẳng trong trách nhiệm với gia đình; yêu thương, tôn trọng, đoàn kết, giúp đỡ; kính trên, nhường dưới...

Trong gia đình, bạn và các thành viên cần tìm hiểu nhau để chuẩn bị tốt cho giao tiếp, tránh chủ quan, hiểu lầm, định kiến. Thông qua việc quan tâm lẫn nhau, các thành viên trong gia đình nắm bắt được nhanh nhất những diễn biến tâm tư, tình cảm của người thân để có cách cư xử cho phù hợp. Khi ở cùng gia đình, bạn cần biết hòa đồng, chia sẻ vui buồn, kính trên nhường dưới. Bạn nên nghe theo những lời dạy bảo đúng đắn của cha mẹ.

Anh, chị, em ruột trong gia đình và họ hàng phải giúp đỡ lẫn nhau. Bạn phải có lòng yêu thương và kính trọng, giúp đỡ người thân trong gia đình, họ hàng. Bạn cần biết thông cảm với những khó khăn của người thân để chia sẻ với họ, đồng thời biết giúp đỡ người thân để họ có cuộc sống tốt đẹp hơn.

Phải có sự thống nhất quan điểm trong gia đình. Điều đó có nghĩa là bạn và người thân trong gia đình bạn suy nghĩ như nhau và nghĩ đúng. Để làm được như vậy thì bạn và người thân trong gia đình phải bàn bạc với nhau và phải có hiểu biết về điều mà mình nói. Biết thì nói biết, không biết thì nói không biết. Không biết thì hỏi người biết. Người biết nói cho người không biết...

Những việc quan trọng như hôn nhân, công việc, tình yêu, sức khoẻ, bạn cần bàn bạc với người thân trong gia đình (vợ/chồng, bố mẹ, anh chị em ruột). Ý kiến của nhiều người là rất quan trọng, nó giúp ta tìm ra được lời giải đáp cho một vấn đề. Bạn cần biết nghe và tiếp thu ý kiến của mọi người, khi đó bạn sẽ làm đúng và tốt mọi việc. Bạn không nên nóng nảy với gia đình và người khác khi họ nóng nảy hoặc mắc sai lầm gì đó mà hãy cố gắng nói năng nhẹ nhàng, lịch sự...

Sau đây là một số kỹ năng ứng xử trong các quan hệ gia đình:

Ứng xử trong quan hệ vợ chồng

Quan hệ vợ chồng là mối quan hệ cơ bản, chủ yếu

trong việc xây dựng, giữ gìn hạnh phúc gia đình. Để giữ được mối quan hệ này luôn tốt đẹp, cần lưu ý một số điều rất đáng quan tâm trong ứng xử như:

Đối xử với vợ/chồng đúng như những gì mình muốn họ đối xử với mình

Nguyên tắc cơ bản cần nhớ trong cuộc sống gia đình là chúng ta đối xử thế nào với bạn đời thì sẽ nhận lại được sự đối xử tương ứng. Đây cũng là định hướng cho cách cư xử của mỗi người. Nếu muốn được người bạn đời cư xử tốt, tôn trọng, yêu thương, thì trước hết chúng ta phải dành cho người bạn đời những điều như vậy. Tất nhiên không phải lúc nào chúng ta cũng nhận được đúng những gì mình đã cho đi, không phải khi nào người bạn đời cũng đối xử đúng như những gì chúng ta đã cư xử với họ. Một điều quan trọng nữa, đừng bao giờ mặc định là người bạn đời phải đối xử tốt với mình trước, sau đó mình sẽ đối xử tốt để "đáp lại". Đừng bao giờ đợi chờ như vậy. Thay vào đó, hãy chủ động đối xử tốt ngay lúc này.

Luôn luôn lắng nghe, luôn luôn thấu hiểu

Đây sẽ là phương châm giúp các bạn luôn hòa hợp, đồng cảm với nhau trên tất cả các lĩnh vực của cuộc sống. Hãy luôn cởi mở, chia sẻ, tâm sự với nhau về những suy nghĩ, mong muốn của bạn về tương lai, về cuộc sống, về gia đình,... Khi lắng nghe người bạn đời nói, hãy nghe thật chăm chú, đừng hấp tấp ngắt lời và đợi đến lượt mình được nói;

đừng để tâm trí xao nhãng, nghĩ đến những công việc khác. Lắng nghe một cách chân thành chính là thể hiện của sự quan tâm chân thành.

Thấu hiểu và cảm thông, chia sẻ và cộng đồng trách nhiệm

Khi xác định sống cùng dưới một mái nhà, hai bạn đều cần có trách nhiệm đối với cuộc sống của gia đình mình, đối với các mối quan hệ, sự nghiệp,... Việc quan trọng là hãy chia sẻ với nhau những lo toan trong cuộc sống, cùng chăm sóc con cái, cùng dọn dẹp nhà cửa, cùng giải quyết những vấn đề nảy sinh,... sự cộng đồng trách nhiệm như thế sẽ giúp gia đình bạn "mạnh" hơn, giải quyết mọi công việc trôi chảy hơn, không những thế nó còn giúp hai bạn hiểu nhau, yêu thương nhau hơn. Thấu hiểu, cảm thông nhiều bao nhiêu thì phải sẵn lòng tha thứ nếu có những sự cố xảy ra giữa vợ chồng. Sự tiến bộ trong xã hội về quyền bình đẳng khiến địa vị người vợ trong gia đình và xã hội có nhiều thay đổi. Người chồng cần tôn trọng, giúp đỡ, chia sẻ gánh nặng công việc gia đình với vợ nhiều hơn, tạo điều kiện cho vợ có cơ hội phát triển trong công việc.

Phải kiên định, thống nhất ý kiến

Trong cuộc sống vợ chồng không thể tránh khỏi có những lúc bất đồng ý kiến, lúc đó nếu vợ chồng lấy sự hòa thuận để đối xử sẽ tìm được tiếng nói chung. Tuy nhiên, có những bất đồng cần có thời gian để

thuyết phục bạn đời của mình, khi đó bạn hãy khéo léo chứng minh bằng kết quả cụ thể.

Chủ động giải quyết mâu thuẫn

Trong gia đình có nhiều nguyên nhân dẫn đến mâu thuẫn vợ chồng như: cách nuôi dạy con cái, kinh tế gia đình khó khăn, ứng xử chưa tốt với bạn đời hay cha mẹ hai bên, không hiểu công việc, mối quan hệ xã hội của nhau,... dẫn đến bất đồng quan điểm, ngờ vực, hiểu lầm,... Những mâu thuẫn này nếu không được giải quyết sẽ ngày càng trở nên sâu sắc và khó có thể giải quyết được. Vì vậy, muốn giữ gìn mối quan hệ vợ chồng tốt đẹp cần phải chủ động giải quyết mâu thuẫn trong thời gian sớm nhất có thể. Tuy nhiên, vẫn cần phải lựa chọn thời điểm giải quyết thích hợp; giải quyết mâu thuẫn trên tinh thần tôn trọng, không chỉ trích lẫn nhau; công bằng trong phân tích sự việc; nhận lỗi khi thấy sai...

Hãy biểu lộ tình yêu

Những cử chỉ yêu thương, tình cảm, lãng mạn chính là yếu tố quan trọng để nuôi dưỡng, duy trì hạnh phúc gia đình. Những lo toan thường nhật nhiều khi đã khiến cho nhiều cặp vợ chồng quên mất sự quan tâm như một món quà, một lẵng hoa cho ngày sinh nhật, một ánh mắt, cử chỉ yêu thương hay một không gian, thời gian riêng cho vợ, chồng... đã góp phần làm cho đời sống hôn nhân ngày càng tẻ nhạt, nhàm chán dẫn đến đổ vỡ. Vì vậy,

việc biểu lộ tình yêu với nhau là rất cần thiết để đôi bên cảm nhận hạnh phúc mà giữ gìn sự chung thủy với nhau.

Tôn trọng cá tính của nhau

Vợ chồng là hai cá thể khác nhau, do đó không ai có thể yêu cầu vợ hay chồng mình có lối sống hay sở thích như mình được. Không ai thay đổi được người khác ngoài việc tự mình phải điều chỉnh cách cư xử của mình cho phù hợp. Không vì sống chung mà buộc có sự thay đổi hoặc lệ thuộc hoàn toàn, vì như vậy sẽ dẫn đến mâu thuẫn, xung đột và dần sẽ làm mất mát tình cảm vợ chồng.

Luôn dành cho nhau những lời lịch sự, ngọt ngào

Ngay cả lúc bất đồng quan điểm cũng phải thận trọng, suy nghĩ kỹ trước khi nói. Lời nói cay nghiệt tạo sự tổn thương cho bạn đời và mất mát tình cảm, đôi khi khó nhìn mặt nhau... Nếu có lúc nóng giận, lỡ lời hãy chân thành xin lỗi và đừng bao giờ lặp lại lỗi lầm đó. Ngược lại, vợ hoặc chồng hãy rộng lòng tha thứ cho người bạn đời của mình vì tình yêu, vì gia đình của mình.

Bỏ qua những điều nhỏ nhặt khiến bạn không hài lòng

Không có ai sinh ra trên đời đã hoàn hảo cả, ai cũng sẽ phạm phải sai lầm và chính bạn cũng như thế. Vì vậy, khi người bạn đời của bạn làm điều gì đó khiến bạn không hài lòng, hãy cố gắng bỏ qua nếu có thể và nói chuyện, tâm sự để nửa kia của

bạn hiểu rằng bạn không muốn như thế, rằng thế này, thế kia sẽ tốt hơn,... Điều đó chắc chắn sẽ hiệu quả hơn việc bạn làm mọi chuyện trở nên to tát, dẫn đến những cãi vã, mâu thuẫn không cần thiết.

Ứng xử trong quan hệ cha mẹ và con cái

Từ xưa đến nay, đối với người Việt, con cái là của cải lớn nhất của cha mẹ hay còn gọi là "của để dành". Cha mẹ có trách nhiệm bảo vệ, chăm sóc, giáo dục con cái từ khi được sinh ra đến khi trưởng thành. Từ nhỏ cha mẹ đã nuôi dạy con với tấm lòng yêu thương, bao dung, độ lượng, công bằng, bình đẳng giữa các con. Tuy nhiên, việc quan trọng trong ứng xử của cha mẹ đối với con cái là không được áp đặt, phải tôn trọng nhân phẩm của con trên cơ sở quyền con người và bình đẳng giới, nhằm phát huy năng lực cá nhân của con. Biết cách động viên, khuyến khích con, làm "người bạn" lớn để hiểu con và cũng tạo điều kiện cho con hiểu cha mẹ. Khi con đạt thành tích hoặc làm việc tốt cần khen ngợi và ngược lại khi con có lỗi, cần dùng lời lẽ chuẩn mực, thái độ nghiêm túc, tấm lòng bao dung để phân tích, chỉ dạy.

Cha mẹ cũng cần biết nhận lỗi khi thấy mình sai. Ngược lại, nếu con mắc lỗi hãy chân thành phân tích, góp ý và tạo cho con những cơ hội để sửa chữa lỗi. Cha mẹ cần biết quan tâm đến tâm tư, tình cảm, các mối quan hệ bạn bè của con.

Cân nhắc đáp ứng những mong muốn, đề nghị của con nếu chính đáng; trao đổi giúp con hiểu rõ thông tin và quyết định đúng, nhất là trong giai đoạn phát triển ở lứa tuổi vị thành niên. Tôn trọng quyền tự do cá nhân của con cái (như không được xem nhật ký của con khi con chưa đồng ý...).

Tạo điều kiện, hướng dẫn con tiếp cận thông tin, cơ hội phát triển, cùng con bàn bạc thực hiện kế hoạch bản thân. Động viên, thúc đẩy, nâng đỡ tinh thần giúp con tự tin, nỗ lực khi gặp việc khó. An ủi, cùng con phân tích, tìm nguyên nhân khi thất bại và nuôi dưỡng quyết tâm khắc phục. Cha mẹ không nên giáo dục con cái bằng bạo lực mà hãy giáo dục con bằng tình yêu thương để con trở thành những người tốt, những người có ích cho xã hội. Và điều hết sức quan trọng là cha mẹ cần là tấm gương cho con về đạo đức, nhân cách, là điểm tựa tinh thần của con trong suốt cuộc đời.

Cách ứng xử của con cái đối với cha mẹ

Đạo hiếu của con cái đối với cha mẹ được thể hiện qua cách ứng xử, do đó bạn cần nhớ một số bổn phận sau: Kính yêu cha mẹ; kính trọng, lễ phép, nói năng chuẩn mực, coi trọng ý kiến của cha mẹ. Khi còn nhỏ, đạo hiếu của bạn được thể hiện thông qua việc học hành chăm chỉ, phụ giúp cha mẹ công việc nhà, hỏi han khi cha mẹ ốm đau;

anh chị em hòa thuận để cha mẹ vui lòng... Khi trưởng thành, bạn cần quan tâm phụng dưỡng cha mẹ, chăm sóc cha mẹ về mặt vật chất và tinh thần. Nếu không có điều kiện ở cùng cha mẹ, bạn vẫn cần có trách nhiệm phụ giúp cha mẹ về tiền bạc, tham gia vào các công việc khác của gia đình, họ hàng,... Đồng thời, bạn cần dạy con cháu hiếu thảo, thuận hòa để cha mẹ vui lòng...

Cha mẹ là người đã cho chúng ta cuộc sống, chăm sóc và nuôi dưỡng chúng ta thành người, vì vậy, bạn luôn phải biết quan tâm, an ủi, chia sẻ, tâm sự với cha mẹ để thể hiện lòng hiếu thảo của người làm con. Vì cuộc sống nhiều lo toan và vất vả, nhiều khi bị cha mẹ trách mắng không chính xác bạn đừng vội phản ứng mà hãy giữ đúng thái độ của người làm con, tuyệt đối không được bất kính. Đợi khi thuận tiện, hãy nhẹ nhàng phân tích lại để cha mẹ hiểu. Ngoài ra, con cái còn là cầu nối giữa cha mẹ, là sợi dây kết nối tình cảm giữa cha mẹ. Vì vậy, hãy là nhịp cầu khi cha mẹ xảy ra mâu thuẫn, để gia đình luôn được hòa thuận...

*

* *

Trong gia đình còn rất nhiều mối quan hệ, như quan hệ giữa cha mẹ chồng/vợ với con dâu hoặc con rể, quan hệ giữa ông bà và cháu, anh chị em

với nhau... Tất cả những mối quan hệ này đều cần được xử lý tốt mới giữ được sự êm ấm, hòa thuận trong mỗi gia đình. Muốn vậy các thành viên trong gia đình đều cần có những ứng xử phù hợp với từng quan hệ nhưng quan trọng hơn cả là việc phải luôn luôn yêu thương, đoàn kết với nhau: "Một giọt máu đào hơn ao nước lã". Có được tình yêu thương chân thành, sự tôn trọng lẫn nhau thì các mối quan hệ sẽ ngày càng được bền chặt và hạnh phúc gia đình được bảo đảm.

PHẦN II

MỘT SỐ CÂU CHUYỆN VÀ BÀI VIẾT HAY VỀ KỸ NĂNG SỐNG

MỘT VIỆC NHỎ

Một gia đình gồm hai vợ chồng và bốn đứa con nhỏ. Vào dịp hè, họ cùng đi nghỉ mát ở một bãi biển. Bọn trẻ rất thích tắm biển và xây những tòa lâu đài trên cát. Bố mẹ chúng thuê một cái lều và ngồi uống nước trên bờ, dõi nhìn các con vui đùa phía trước mặt.

Ngồi được một lúc họ trông thấy một bà cụ có dáng nhỏ bé, ăn mặc xuềnh xoàng, trên tay cầm chiếc túi cũ đang tiến lại. Tóc bà đã bạc trắng, bị gió biển thổi tốc lên càng làm cho khuôn mặt nhăn nheo của bà khó coi. Bà cụ lẩm bẩm một điều gì không rõ, dáo dác nhìn rồi thỉnh thoảng lại cúi xuống nhặt những thứ gì đó trên bãi biển, bỏ vào cái túi.

Hai vợ chồng không hẹn mà cùng vội chạy ra gọi các con lại, căn dặn chúng phải tránh xa bà cụ khả nghi kia. Dường như họ cố ý nói to cho bà nghe thấy để đi chỗ khác kiếm ăn.

Bà cụ không biết có nghe thấy gì không giữa tiếng sóng biển ì ầm, chỉ thấy bà từ từ tiến về phía

họ. Rồi bà cụ dừng lại, nhìn mấy đứa trẻ dễ thương đang ngơ ngác nhìn mình. Bà cụ mỉm cười nhưng không ai đáp lại, chỉ giả vờ ngó lơ đi chỗ khác. Bà cụ lẳng lặng làm công việc khó hiểu của mình. Cả gia đình kia thì chẳng còn hứng thú tắm biển nữa, họ kéo nhau lên quán nước phía trên bãi biển.

Trong lúc chuyện trò với người phục vụ bàn ăn cùng những khách hàng trong quán, hai vợ chồng quyết định hỏi thăm xem bà cụ khả nghi kia là ai và họ... sững sờ: Bà cụ là người dân ở đây, từng có một đứa cháu ngoại vì bán hàng rong trên bãi biển, vô tình đạp phải một mảnh chai rồi bị nhiễm trùng, sốt cao, đưa đi bệnh viện cấp cứu không kịp và đã chết không lâu vì bệnh uốn ván. Từ dạo ấy, thương cháu đến ngẩn ngơ, bà cụ lặng lẽ đi dọc bãi biển, tìm nhặt những mảnh chai, mảnh sắt hoặc hòn đá có cạnh sắc. Mọi người hỏi lý do thì bà cụ đáp với đôi mắt ướt nhòe: "Ồ, tôi chỉ làm một việc nhỏ thôi ấy mà, để các cháu bé có thể vui chơi trên bãi biển mà không bao giờ bị chết như đứa cháu đáng thương của tôi!".

Nghe xong câu chuyện, người chồng vội vã chạy xuống bãi biển mong có thể nói một lời xin lỗi và một lời biết ơn chân thành, nhưng bà cụ đã đi rất xa rồi. Bóng bà chỉ còn là một cái chấm nhỏ trên bãi biển vắng người khi chiều đang xuống.

CÂU CHUYỆN VỀ HAI HẠT LÚA

Có hai hạt lúa nọ được giữ lại để làm hạt giống cho vụ sau vì cả hai đều là những hạt lúa tốt, đều to khỏe và chắc mẩy.

Một hôm, người chủ định đem chúng gieo trên cánh đồng gần đó. Hạt thứ nhất nhủ thầm: "Dại gì ta phải theo ông chủ ra đồng. Ta không muốn cả thân mình phải nát tan trong đất. Tốt nhất ta hãy giữ lại tất cả chất dinh dưỡng trong lớp vỏ này và tìm một nơi lý tưởng để trú ngụ". Thế là nó chọn một góc khuất trong kho lúa rồi lăn vào đó.

Hạt lúa thứ hai thì ngày đêm mong được ông chủ mang gieo xuống đất. Nó thật sự sung sướng khi được bắt đầu một cuộc đời mới.

Thời gian trôi qua, hạt lúa thứ nhất bị héo khô nơi góc nhà kho bởi vì nó chẳng nhận được nước và ánh sáng. Lúc này chất dinh dưỡng chẳng giúp ích được gì - nó chết dần chết mòn. Trong khi đó, hạt lúa thứ hai dù nát tan trong đất nhưng từ thân nó lại mọc lên cây lúa vàng óng, trĩu hạt. Rồi nó mang đến cho đời những hạt lúa mới...

Đừng bao giờ tự khép mình trong lớp vỏ chắc chắn để cố giữ sự nguyên vẹn vô nghĩa của bản thân mà hãy can đảm bước đi, âm thầm chịu nát tan để góp cho cánh đồng cuộc đời một cây lúa nhỏ - đó là sự chọn lựa của hạt giống thứ hai.

Tôi hy vọng đó cũng sẽ là sự lựa chọn của bạn và tôi khi đứng trước cánh đồng cuộc đời bao la này...

SỰ TỰ LỪA DỐI

Vị bác sĩ vội vàng vào bệnh viện sau khi nhận được cuộc điện thoại yêu cầu ông đến để phẫu thuật khẩn cấp. Đến nơi ông nhanh chóng thay trang phục và đi thẳng vào phòng phẫu thuật. Ông đã gặp cha của cậu bé sẽ được phẫu thuật đang đứng đợi. Khi nhìn thấy ông, cha cậu bé hét lên:

"Tại sao ông lại đi lâu vậy? Ông có biết rằng cuộc sống của con trai tôi đang gặp nguy hiểm không? Ông không có ý thức trách nhiệm gì cả?".

Vị bác sĩ mỉm cười và nói:

"Tôi xin lỗi, tôi không ở trong bệnh viện và tôi đã đi nhanh nhất có thể sau khi nhận được cuộc gọi. Và bây giờ, tôi muốn anh bình tĩnh lại để tôi có thể làm công việc của mình...".

"Bình tĩnh thế nào được nếu là con trai của ông đang nằm trong căn phòng này, ông sẽ bình tĩnh được không? Nếu con trai của ông sắp chết ông có bình tĩnh nổi không?" - Cha cậu bé nói một cách giận dữ.

Vị bác sĩ mỉm cười một lần nữa và trả lời:

"Tôi sẽ nói lại những gì trong sách Thánh viết

“Chúng ta đến từ cát bụi và sẽ trở về cát bụi, may mắn là tên của Thiên Chúa”. Các bác sĩ không thể kéo dài cuộc sống. Hãy đi và cầu nguyện cho con trai của anh, chúng tôi sẽ làm những gì tốt nhất nhờ ân điển của Đức Chúa Trời”.

“Đưa ra lời khuyên khi ông không quan tâm luôn dễ dàng như vậy” - Cha cậu bé nghĩ thầm.

Ca phẫu thuật mất khoảng vài tiếng đồng hồ, sau đó các bác sĩ bước ra khỏi phòng phẫu thuật với những nụ cười rạng rỡ.

“Cám ơn Chúa, con trai của anh đã được cứu!”.

Không chờ đợi câu trả lời của người cha, ông đã chạy như bay ra thang máy và không quên nói vọng lại, “Nếu anh có bất kỳ câu hỏi nào, hãy hỏi các y tá!”.

“Tại sao ông ta lại ngạo mạn thế chứ? Ông ta không thể chờ đợi một vài phút để tôi hỏi về tình trạng của con trai tôi sao?” - Cha cậu bé nói hằn học khi nhìn các y, bác sĩ còn lại.

Y tá trả lời, nước mắt rớt xuống khuôn mặt của cô:

“Con trai ông ấy qua đời hôm qua trong một tai nạn giao thông, ông ấy đang bận mai táng cho con trai khi chúng tôi gọi ông tới bệnh viện phẫu thuật cho con trai anh. Ông ấy đã cứu được cuộc sống của con trai anh và bây giờ ông ấy lại chạy đi để hoàn thành nốt việc chôn cất con trai mình”.

RẤT KHÓ ĐỂ ĐÁNH GIÁ BẤT CỨ AI... bởi vì bạn không bao giờ biết cuộc sống của họ như thế nào và những gì họ đang trải qua.

Chúng ta thường áp đặt chủ quan của chúng ta khi nhìn nhận, đánh giá người khác, và đôi khi chúng ta nhìn theo góc độ tiêu cực, điều đó làm chúng ta nghĩ xấu về người khác và tất nhiên chúng ta sẽ nhận được những phản ứng rất tiêu cực! Đó chính là SỰ TỰ LỪA DỐI.

VAI KỊCH CUỐI CÙNG

Có một diễn viên già đã về hưu và sống độc thân. Mùa hạ năm ấy ông tìm về một làng vắng vẻ ở vùng núi, sống với gia đình người em là giáo viên cấp I trường làng.

Mỗi buổi chiều, ông thường ra chơi nơi bãi cỏ vắng lặng ngoài thung lũng. Ở đây, chiều nào ông cũng thấy một chú bé ra ngồi đợi đoàn tàu chạy qua thung lũng, trước khi rẽ vào những vách đá đến phía ga trên.

Chú bé hồi hộp đợi. Đoàn tàu phủ đầy bụi đường với những toa đông đúc hành khách như một thế giới khác lạ, ầm ầm lướt qua thung lũng. Chú bé vụt đứng dậy, háo hức đưa tay vẫy, chỉ mong có một hành khách nào đó vẫy lại chú. Nhưng hành khách - mệt mỏi vì suốt một ngày trên đường - chẳng ai để ý vẫy lại chú bé không quen biết.

Hôm sau, rồi hôm sau, hôm sau nữa, hôm nào ông già cũng thấy chú bé ra vẫy và vẫn không một hành khách nào vẫy lại. Nhìn nét mặt thất vọng của chú bé, tim người diễn viên già như thắt lại. Ông nghĩ: "Không gì đau lòng bằng việc thấy một em bé thất vọng, đừng để trẻ con mất lòng tin ở cuộc sống, ở con người".

Hôm sau, người em thấy ông giở chiếc vali hóa trang ra. Ông dán lên mép một bộ râu giả, đeo kính, mượn ở đâu một chiếc áo veston cũ, mặc vào rồi chống gậy đi. Ông đi nhờ chuyến xe ngựa của trạm, lên tàu đi ngược lên ga trên. Ngồi sát cửa sổ toa tàu, ông thầm nghĩ: "Đây là vai kịch cuối cùng của mình, cũng như nhiều lần nhà hát thường phân cho mình, một vai phụ, một vai rất bình thường, một hành khách giữa bao hành khách đi tàu...".

Qua cái thung lũng có chú bé đang đứng vẫy, người diễn viên già nhoài người ra, cười, đưa tay vẫy lại chú bé. Ông thấy chú bé mừng cuống quít, nhẩy cẫng lên, đưa cả hai tay vẫy mãi.

Con tàu đi xa. Người diễn viên già trào nước mắt cảm động hơn bất cứ một đêm diễn huy hoàng nào ở nhà hát. Đây là vai kịch cuối cùng của ông, một vai phụ, một vai không có lời, một vai không đáng kể nhưng đã làm cho chú bé kia vui sướng, đã đáp lại tâm hồn chú bé và chú sẽ không mất lòng tin ở cuộc sống.

NHỮNG VẾT ĐINH

Một cậu bé nọ có tính rất xấu là hay nổi nóng. Một hôm, cha cậu bé đưa cho cậu một túi đinh rồi nói: "Mỗi khi con nổi nóng với ai đó thì hãy chạy ra sau nhà, đóng một cái đinh lên chiếc hàng rào gỗ".

Ngày đầu tiên, cậu bé đã đóng tất cả 37 cái đinh lên hàng rào. Nhưng sau vài tuần, cậu bé đã tập kiềm chế dần cơn giận của mình và số lượng đinh cậu đóng lên hàng rào ngày một ít đi. Cậu nhận thấy rằng kiềm chế cơn giận của mình dễ hơn là phải đi đóng một cây đinh lên hàng rào.

Đến một ngày, cậu bé đã không nổi giận một lần nào trong suốt cả ngày. Cậu đến thưa với cha, ông bảo: "Tốt lắm, bây giờ nếu sau mỗi ngày mà con không hề giận với ai dù chỉ một lần, con hãy nhổ cây đinh ra khỏi hàng rào".

Ngày lại ngày trôi qua, rồi cũng đến một hôm cậu bé vui mừng hãnh diện tìm cha mình báo rằng đã không còn một cây đinh nào trên hàng rào nữa. Cha cậu liền đến bên hàng rào. Ở đó, ông nhỏ nhẹ nói với cậu:

"Con đã làm rất tốt, nhưng con hãy nhìn những lỗ đinh còn để lại trên hàng rào. Hàng rào đã không giống như xưa nữa rồi. Nếu con nói điều gì trong cơn giận dữ, những lời nói ấy cũng giống như những lỗ đinh này, chúng để lại những vết

thương khó lành trong lòng người khác. Cho dù sau đó con có nói lời xin lỗi bao nhiêu lần đi nữa, vết thương đó vẫn còn lại mãi. Con hãy luôn nhớ: vết thương tinh thần còn đau đớn hơn cả những vết thương thể xác. Những người xung quanh ta, bạn bè ta là những viên đá quý. Họ giúp con cười và giúp con mọi chuyện. Họ nghe con than thở khi con gặp khó khăn, cổ vũ con và luôn sẵn sàng mở trái tim mình ra cho con. Hãy nhớ lấy lời cha...".

MỘT LY SỮA

Howard Kelly[1] khi còn nhỏ phải bán hàng rong ở các khu nhà để kiếm tiền đi học. Hôm đó, cậu lục túi chỉ còn mấy đồng tiền ít ỏi mà bụng lại đang rất đói.

Cậu quyết định xin một bữa ăn tại một căn nhà gần đó. Cậu hốt hoảng khi thấy một cô bé dễ thương ra mở cửa. Thay vì xin ăn, cậu ta đành xin một ly nước uống. Cô trông cậu ta có vẻ đang đói nên đem ra một ly sữa lớn.

Cậu uống từ từ, rồi hỏi: "Tôi nợ bạn bao nhiêu?".

---

1. Tiến sĩ Howard Kelly là một nhà vật lý lỗi lạc, đã sáng lập ra Khoa Ung thư tại trường Đại học John Hopkins năm 1895.

Cô bé đáp: "Bạn không nợ tôi bao nhiêu cả. Mẹ dạy chúng tôi rằng không bao giờ được nhận tiền khi làm một điều tốt".

Cậu ta nói: "Vậy thì tôi cảm ơn bạn nhiều lắm".

Khi Howard Kelly rời căn nhà đó, cậu không những cảm thấy trong người khỏe khoắn, mà còn thấy niềm tin vào con người, vào cuộc sống rất mạnh mẽ.

Sau bao năm, cô gái đó bị ốm nghiêm trọng. Các bác sĩ trong vùng bó tay và chuyển cô lên bệnh viện trung tâm thành phố để các chuyên gia chữa trị căn bệnh hiểm nghèo này. Tiến sĩ Howard Kelly được mời làm chuyên gia. Khi nghe tên nơi ở của bệnh nhân, một tia sáng lạ loé lên trong mắt anh ta. Anh đứng bật dậy và đi đến phòng cô gái. Anh nhận ra cô gái ngay lập tức. Anh quay trở lại phòng chuyên gia và quyết tâm phải gắng hết sức để cứu được cô gái. Anh đã quan tâm đặc biệt. Sau thời gian đấu tranh lâu dài, căn bệnh của cô gái dần qua khỏi. Anh cầm tờ hóa đơn thanh toán viện phí, viết gì đó bên lề và cho chuyển lên phòng cô gái.

Cô gái lo sợ không dám mở tờ hóa đơn viện phí ra, bởi vì cô chắc chắn rằng đến suốt đời thì cô cũng khó mà thanh toán hết số tiền này.

Cuối cùng cô can đảm nhìn, và chú ý đến dòng chữ bên cạnh tờ hóa đơn: "Đã thanh toán đủ bằng một ly sữa".

(Ký tên)

Tiến sĩ Howard Kelly.

Mắt đẫm lệ, cô gái xúc động thốt lên: "Lạy Chúa, tình yêu thương bao la của Người đã lan rộng trong trái tim và bàn tay con người".

CÁNH CỬA KHÔNG BAO GIỜ KHÓA

Cô gái mới có 18 tuổi, cô - như hầu hết các thanh niên ngày nay - chán sống chung trong một gia đình nền nếp. Cô chán lối sống khuôn phép của gia đình. Cô muốn rời khỏi gia đình:

- Con không muốn tin ông trời của ba mẹ. Con mặc kệ, con đi đây!

Thế là cô quyết tâm bỏ nhà đi, quyết định lấy thế giới bao la làm nhà mình. Tuy nhiên, chẳng bao lâu, cô bị ruồng bỏ vì không tìm ra việc làm, cô phải làm gái đứng đường, đem thân xác, hình hài mình ra làm thứ để mua bán, đổi chác. Năm tháng cứ thế trôi qua, cha cô qua đời, mẹ cô già đi và cô con gái đó ngày càng sa đọa trong lối sống của mình.

Không còn chút liên lạc nào giữa hai mẹ con trong những năm tháng ấy. Bà mẹ nghe đồn về lối sống của con gái mình, bà đã đi tìm con trong khắp thành phố. Bà đến từng nhóm cứu trợ với lời thỉnh cầu đơn giản:

- Làm ơn cho tôi trưng tấm hình ở đây!

Đó là tấm hình một bà mẹ tóc muối tiêu, mỉm cười với hàng chữ: "Mẹ vẫn yêu con... Hãy về nhà đi con!".

Vài tháng lại trôi qua, vẫn không có gì xảy ra. Rồi một ngày, cô gái đến đoàn cứu trợ nọ để nhận một bữa ăn cứu đói. Cô chẳng buồn chú ý đến những lời giáo huấn, mắt lơ đễnh nhìn những tấm hình và tự hỏi: "Có phải mẹ mình không nhỉ?".

Cô không còn lòng dạ nào chờ cho hết buổi lễ. Cô đứng lên, ra xem kỹ bức ảnh. Đúng rồi, đúng là mẹ cô và cả những điều bà viết nữa: "Mẹ vẫn yêu con... Hãy về nhà đi con!". Đứng trước tấm hình, cô bật khóc.

Lúc đó trời đã tối nhưng bức hình đã làm cô gái xúc động đến mức cô quyết định phải đi bộ về nhà. Về đến nhà trời đã sáng tỏ. Cô sợ hãi khép nép không biết sẽ phải nói ra sao. Khẽ gõ cửa, cô thấy cửa không khoá. Cô nghĩ chắc có trộm vào nhà. Lo lắng cho sự an toàn của mẹ mình, cô gái trẻ chạy vội lên buồng ngủ của bà và thấy bà vẫn đang ngủ yên. Cô đánh thức mẹ mình dậy:

- Mẹ ơi, con đây! Con đây! Con đã về nhà rồi!

Không tin vào đôi mắt mình, bà mẹ lau nước mắt rồi hai mẹ con ôm chầm lấy nhau. Cô gái nói với mẹ:

- Mẹ à, con lo quá. Thấy cửa không khoá, con cứ nghĩ nhà có trộm!

Bà mẹ nhìn con âu yếm:

- Không phải đâu con à! Từ khi con đi, cửa nhà mình chưa bao giờ khóa. Mẹ sợ lúc nào đó con trở về mà mẹ không có ở đây để mở cửa cho con!

Và cô gái lại gục đầu vào lòng mẹ, bật khóc.

CHO VÀ NHẬN

Trên đường đi, hai người nọ chợt bắt gặp một đôi giày cũ nằm giữa đường. Họ cho rằng đó là đôi giày của một nông dân nghèo làm việc ở một cánh đồng gần bên, có lẽ ông ta đang chuẩn bị kết thúc ngày làm việc của mình.

Anh sinh viên quay sang nói với vị giáo sư: "Chúng ta hãy thử trêu chọc người nông dân xem sao. Em sẽ giấu giày của ông ta rồi thầy và em cùng trốn vào bụi cây kia để xem thái độ ông ta ra sao khi không tìm thấy đôi giày".

Vị giáo sư ngăn lại: "Này, anh bạn trẻ, chúng ta đừng bao giờ đem những người nghèo ra để trêu chọc mua vui cho bản thân. Nhưng em là một sinh viên khá giả, em có thể tìm cho mình một niềm vui lớn hơn nhiều nhờ vào người nông dân này đấy. Em hãy đặt một đồng tiền vào mỗi chiếc giày của ông ta và chờ xem phản ứng ông ta ra sao".

Người sinh viên làm như lời vị giáo sư chỉ dẫn, sau đó cả hai cùng trốn vào sau bụi cây gần đó.

Chẳng mấy chốc người nông dân đã xong việc và băng qua cánh đồng đến nơi đặt giày và áo khoác của mình. Người nông dân vừa mặc áo khoác vừa xỏ chân vào một chiếc giày thì cảm thấy có vật gì cứng cứng bên trong, ông ta cúi xuống xem đó là vật gì và tìm thấy một đồng tiền. Sự kinh ngạc bàng hoàng hiện rõ trên gương mặt ông. Ông ta chăm chú nhìn đồng tiền, lật hai mặt đồng tiền qua lại và ngắm nhìn thật kỹ. Rồi ông nhìn khắp xung quanh nhưng chẳng thấy ai. Lúc bấy giờ ông bỏ đồng tiền vào túi, và tiếp tục xỏ chân vào chiếc giày còn lại. Sự ngạc nhiên của ông dường như được nhân lên gấp bội, khi ông tìm thấy đồng tiền thứ hai bên trong chiếc giày. Với cảm xúc tràn ngập trong lòng, người nông dân quỳ xuống, ngước mặt lên trời và đọc to lời cảm tạ chân thành của mình. Ông bày tỏ sự cảm tạ đối với bàn tay vô hình nhưng hào phóng đã đem lại một món quà đúng lúc cứu giúp gia đình ông khỏi cảnh túng quẫn - người vợ bệnh tật không ai chăm sóc và đàn con đang thiếu ăn.

Anh sinh viên lặng người đi vì xúc động, nước mắt giàn giụa. Vị giáo sư lên tiếng: "Bây giờ em có cảm thấy vui hơn lúc trước nếu như em đem ông ta ra làm trò đùa không?". Người thanh niên trả lời: "Giáo sư đã dạy cho em một bài học mà em sẽ

không bao giờ quên. Đến bây giờ em mới hiểu được ý nghĩa thật sự của câu nói mà trước đây em không hiểu: Cho đi là hạnh phúc hơn nhận".

NIỀM QUÊN QUEN THUỘC

Tại một khách sạn sang trọng trong thành phố, một người đàn ông cho bày yến tiệc mời mẹ đến. Vì việc này mà vợ anh và anh đã không ít lần cãi nhau, vợ anh nói: "Nhà đã dư dả gì đâu, lại còn bày vẽ thêm chuyện".

Anh giải thích: "Mẹ vất vả nuôi anh khôn lớn. Kết hôn đã 8 năm, đây là lần đầu tiên mẹ từ quê ra chơi, anh muốn mẹ yên tâm, cuộc sống của anh không thiếu thốn gì cả".

Vợ anh không thay đổi được ý định của anh, đành ấm ức đi đến khách sạn. Trong bữa ăn, cô không ngừng gắp thức ăn cho con trai. Tuy ở trong thành phố, nhưng đây là lần đầu tiên thằng bé mới được ăn những món ngon thế.

Mẹ anh ăn rất ít, ánh mắt hiền từ nhìn con cháu, mỉm cười hạnh phúc. Anh nói mẹ ăn nhiều một chút, bà cười nói: "Mẹ già rồi, ăn một chút vào là no". Nhìn bàn ăn còn đầy, anh khó chịu bảo mẹ: "Mẹ! Ở khách sạn này có quy định, đồ ăn thừa sẽ bị phạt tiền, không được gói mang về".

Vợ anh ngồi cạnh liếc một cái: Bày trò gì đây? Đồ ăn ngon thế này, nếu gói về vẫn có thể cho con ăn thêm, nó đang tuổi ăn tuổi lớn.

Mẹ anh nghe vậy, bắt đầu mới động đũa. Trong mắt anh, đây là lần đầu tiên mẹ ăn được nhiều như thế.

Mẹ anh đi rồi, vợ lại muốn tranh luận với anh. Anh bỗng chảy nước mắt nói: "Từ nhỏ tới lớn, trong nhà có đồ gì ăn ngon, mẹ đều không dám ăn mà dành hết cả phần mình đến bữa sau cho mấy đứa con. Đã nhiều năm trôi qua, thói quen ấy của mẹ vẫn không thay đổi. Anh luôn có một ước muốn, muốn mẹ được ăn đồ ăn ngon, thay đổi khẩu vị, ăn nhiều một bữa, đâu ngờ chỉ có một lần. Nếu hôm nay anh không nói dối, mẹ nhất định sẽ không động đũa nữa...".

Anh chưa kịp nói xong, vợ đã rơi lệ. Vợ nhớ đến mẹ mình, cũng chẳng như vậy sao? Ngày hôm nay, vợ cũng đã làm mẹ, mỗi ngày đều vô tư dành hết tình mẫu tử cho con, vậy mà tình mẫu tử mẹ dành cho vợ, vợ hình như đã quên mất...

TÚI GẠO CỦA MẸ

Cái nghèo cái đói thường trực trong ngôi nhà nhỏ này, nhưng dường như, nỗi cơ cực bần hàn ấy

không buông tha họ. Cậu con trai bắt đầu cắp sách đến trường cũng là lúc nỗi mất mát lớn bỗng nhiên đổ ập xuống đầu họ. Cha qua đời vì cơn bạo bệnh. Hai mẹ con tự tay mình mai táng cho người chồng, người cha vắn số.

Người mẹ góa bụa ở vậy, chị quyết không đi bước nữa. Chị biết, bây giờ chị là chỗ dựa duy nhất cho con trai mình. Chị cặm cụi, chăm chỉ gieo trồng trên thửa ruộng chật hẹp, tài sản quý giá nhất của hai mẹ con chị. Ngày qua ngày, năm nối năm, những tấm giấy khen của cậu con trai hiếu học dán kín cả bức tường vôi nham nhở. Nhìn con trai ngày một lớn lên, ngoan ngoãn, học hành giỏi giang, nước mắt bỗng lăn trên gò má chị.

Học hết cấp hai, cậu thi đậu vào trường cấp ba trọng điểm của thành phố. Gánh nặng lại oằn lên vai người mẹ. Thế nhưng không may thay, khi giấy báo trúng tuyển về đến tay cậu cũng là lúc mẹ cậu ngã bệnh. Căn bệnh quái ác làm teo tóp cả hai chi dưới. Vốn là lao động chính của gia đình, giờ chị chẳng thể đi lại bình thường như xưa nữa nói chi đến chuyện làm nông. Cậu bé vốn hiểu chuyện, thương mẹ vất vả, cậu xin nghỉ học:

- Mẹ này, con nghỉ học thôi, ở nhà làm ruộng thay mẹ. Đi học, tiền đâu mà đóng học phí, tiền sinh hoạt phí, lại còn một tháng nộp 15 cân gạo nữa, nhà mình biết lấy đâu ra.

- Có thế nào con cũng không được bỏ học. Con là niềm tự hào của mẹ. Chỉ cần con chăm chỉ học hành, còn những việc khác, con không phải bận tâm.

Hai mẹ con tranh luận rất lâu, cậu kiên quyết không đi học nữa vì không muốn mẹ mình khổ. Cậu trở nên ngang bướng và lỳ lợm. Phải đến khi nóng nảy quá không kiềm chế được, mẹ cậu giơ tay tát cậu một cái vào má, cậu mới sững người lại. Đây là cái tát đầu tiên trong đời cậu con trai mười sáu tuổi. Mẹ cậu ngồi thụp xuống đất và khóc nức nở...

Nghe mẹ, cậu khăn gói vào trường nhập học. Lòng cậu nặng trĩu. Người mẹ đứng lặng hồi lâu, nhìn bóng con trai khuất dần...

Ít lâu sau, có một người mẹ lặc lè vác bao tải dứa, chân thấp chân cao đến phòng giáo vụ. Chị nộp gạo cho con trai. Chị là người đến muộn nhất. Đặt bao gạo xuống đất, chị đứng thở hổn hển một hồi lâu rồi nem nép đi vào.

Thầy Hùng phòng giáo vụ nhìn chị, nói:

- Chị đặt lên cân đi. Mở túi gạo ra cho tôi kiểm tra.

Chị cẩn thận tháo túi.

Liếc qua túi gạo, hàng lông mày của thầy khẽ cau lại, giọng lạnh băng:

- Thật chẳng biết nên nói thế nào. Tôi không hiểu sao các vị phụ huynh cứ thích mua thứ gạo rẻ tiền đến thế cho con mình ăn. Đấy, chị xem. Gạo của chị lẫn lộn đủ thứ, vừa có gạo trắng vừa có gạo

lức lẫn gạo mốc xanh đỏ, cả cám gạo nữa, đây còn có cả ngô nữa... Thử hỏi, gạo thế này, chúng tôi làm sao mà nấu cho các em ăn được. Thầy vừa nói vừa lắc đầu.

- Nhận vào.

Thầy nói, không ngẩng đầu lên, đánh dấu vào bảng tên của học sinh.

Mặt người mẹ đỏ ửng lên. Chị khẽ khàng đến bên thầy nói:

- Tôi có 50.000 đồng, thầy có thể bổ sung vào thêm cho cháu để phụ tiền sinh hoạt phí được không thưa thầy?

- Thôi, chị cầm lấy để đi đường uống nước.

Thầy nói và vẫn không ngẩng đầu lên nhìn người phụ nữ tội nghiệp đang loay hoay, khổ sở, mặt đỏ ửng lên, chân tay thừa thãi vì chẳng biết làm thế nào. Chị chào thầy rồi lại bước thấp bước cao ra về.

Đầu tháng sau, chị lại đến nộp gạo cho con trai. Thầy lại mở túi gạo ra kiểm tra rồi lại cau mày, lắc đầu. Thầy có vẻ lạnh lùng, ác cảm:

- Chị lại nộp loại gạo như thế này sao? Tôi đã nói phụ huynh nộp gạo gì, chúng tôi cũng nhận, nhưng làm ơn phân loại ra, đừng trộn chung như thế này. Chúng tôi làm sao mà nấu cơm cho ngon để các em ăn được? Chị nghĩ thử xem, với loại gạo hổ lốn thế này, liệu chúng tôi có thể nấu cơm chín được không? Phụ huynh như các chị không thấy thương con mình sao?

- Thầy thông cảm. Thầy nhận cho, ruộng nhà tôi trồng được chỉ có thế! Người phụ nữ bối rối.

- Thật buồn cười cái nhà chị này! Một mảnh ruộng nhà chị có thể trồng đến hàng trăm thứ lúa thế sao? Nhận vào! Giọng thầy gằn từng tiếng và vẫn không ngẩng đầu lên nhìn chị.

Người mẹ im bặt, mặt chị trở nên trắng bệch, nhợt nhạt. Chị lí nhí cảm ơn thầy rồi lại lặng lẽ bước thấp, bước cao ra về. Dáng chị liêu xiêu, đổ vẹo trong cái nắng trưa hầm hập như đổ lửa.

Lại sang đầu tháng thứ ba của kỳ nộp gạo. Chị lại đến. Vẫn dáng đi xiêu vẹo, mồ hôi mướt mải trên trán, ướt đẫm lưng áo của người mẹ trẻ. Bao gạo nặng dường như quá sức với chị.

Thầy lại đích thân mở túi gạo ra kiểm tra. Lần này, nét giận dữ in hằn trên mặt thầy. Thầy rành rọt từng tiếng một như nhắc để người phụ nữ ấy nhớ:

- Tôi đã nói với chị thế nào. Lần này tôi quyết không nhân nhượng chị nữa. Chị làm mẹ mà sao ngoan cố không thay đổi thế này. Chị mang về đi. Tôi không nhận!

Người mẹ thả phịch bao gạo xuống đất. Dường như bao nỗi ấm ức, đau khổ và bất lực bị dồn nén bao ngày đột nhiên bừng phát. Chị khóc. Hai hàng nước mắt nóng hổi, chan chứa trên gương mặt sớm hằn lên nét cam chịu và cùng quẫn. Có lẽ, chị khóc vì tủi thân và xấu hổ. Khóc vì lực bất tòng tâm.

Thầy Hùng kinh ngạc, không hiểu đã nói gì quá lời khiến cho người phụ nữ trẻ khóc tấm tức đến thế.

Chị kéo ống quần lên để lộ ra đôi chân dị dạng. Một bên chân quắt queo lại.

- Thưa với thầy, gạo này là do tôi... Tôi đi ăn xin, gom góp lại bao ngày mới có được. Chẳng giấu gì thầy, chân cẳng tôi thế này, tôi làm ruộng thế nào được nữa. Cháu nó sớm hiểu chuyện, đòi bỏ học ở nhà giúp mẹ làm ruộng. Thế nhưng tôi kiên quyết không cho, kiên quyết không để con tôi thất học. Có học mới mong thoát khỏi cảnh cơ cực này. Nhà chỉ có hai mẹ con, cha cháu mất sớm... Thầy thương tình, thầy nhận giúp cho. Không nộp gạo, con tôi thất học mất!

Người mẹ trẻ này đều đặn ngày nào cũng thế. Trời còn tờ mờ, khi xóm làng còn chưa thức giấc, chị lặng lẽ chống gậy, lê mình rời khỏi thôn. Chị đi khắp hang cùng, ngõ hẻm xóm khác xin gạo. Đi mãi đến tối mịt mới âm thầm trở về. Chị không muốn cho mọi người trong thôn biết.

Lần này người bị xúc động mạnh lại là thầy Hùng. Thầy đứng lặng hồi lâu rồi nhẹ nhàng đỡ chị đứng lên. Giọng thầy nhỏ nhẹ:

- Chị đứng lên đi, người mẹ trẻ! Chị làm tôi thực sự bất ngờ. Tôi đã có lời không phải với chị. Thôi thế này, tôi nhận. Tôi sẽ thông báo với trường về

hoàn cảnh của em học sinh này, để trường có chế độ học bổng hỗ trợ cho học sinh vượt khó.

Người mẹ trẻ đột nhiên trở nên cuống quýt và hoảng hốt. Chị gần như chắp tay lạy thầy. Giọng chị van lơn:

- Xin thầy. Tôi có thể lo cho cháu, dù không đầy đủ như các bạn nhưng tôi lo được. Khổ mấy, vất vả mấy tôi cũng chịu được. Chỉ xin thầy đừng cho cháu hay chuyện này. Đây là bí mật của tôi, mong thầy giữ kín giùm cho.

Chị kính cẩn cúi đầu chào thầy như người mà chị mang một hàm ơn lớn, đưa tay quệt mắt rồi lại nặng nhọc, liêu xiêu ra về.

Lòng thầy xót xa.

Thầy Hùng đem câu chuyện cảm động này báo với hiệu trưởng. Ban giám hiệu trường giữ bí mật này tuyệt đối. Nhà trường miễn phí toàn bộ học phí và sinh hoạt phí cho cậu học sinh có hoàn cảnh đặc biệt này. Ngoài ra, học lực của cậu rất khá, đủ tiêu chuẩn nhận được học bổng của trường.

Cuối cấp, cậu dẫn đầu trong danh sách những học sinh xuất sắc của trường. Cậu thi đậu vào trường đại học danh tiếng nhất của Thủ đô. Trong buổi lễ vinh danh những học sinh ưu tú, khi tên cậu được xướng lên đầu tiên, mẹ cậu lặng lẽ đứng ở một góc khuất, mỉm cười sung sướng.

Có một điều rất lạ rằng trên sân khấu hôm ấy, có ba bao tải dứa sù sì được đặt trang trọng ở một góc phía ngoài cùng, nơi mọi người có thể dễ dàng nhìn thấy nhất. Ai cũng thắc mắc, không hiểu bên trong ấy chứa thứ gì.

Trong buổi lễ trang nghiêm ấy, thầy hiệu trưởng rất xúc động và kể lại câu chuyện người mẹ trẻ đi ăn xin nuôi con học thành tài.

Cả trường lặng đi vì xúc động. Thầy hiệu trưởng ra dấu cho thầy Hùng phòng giáo vụ đến mở ba bao tải ấy ra. Đó là ba bao gạo mà người mẹ với đôi chân tật nguyền lặn lội khắp nơi xin về.

Thầy nói:

- Đây là những hạt gạo mang nặng mồ hôi và nặng tình của người mẹ yêu con hết mực. Những hạt gạo đáng quý này, tiền, vàng cũng không thể mua nổi. Sau đây, chúng tôi kính mời người mẹ vĩ đại ấy lên sân khấu.

Cả trường lại một lần nữa lặng người đi vì kinh ngạc. Cả trường dồn mắt về phía người phụ nữ chân chất, quê mùa đang được thầy Hùng dìu từng bước khó nhọc bước lên sân khấu.

Cậu con trai cũng quay đầu nhìn lại. Cậu há hốc miệng kinh ngạc. Cậu không thể ngờ rằng người mẹ vĩ đại ấy không ai khác chính là người mẹ thân yêu của cậu.

- Chúng tôi biết, kể ra câu chuyện này sẽ khiến

cậu học sinh ưu tú nhất trường bị chấn động rất mạnh về tâm lý. Thế nhưng, chúng tôi cũng mạn phép được nói ra vì đó là tấm gương sáng, tấm lòng yêu thương con vô bờ bến của người mẹ. Điều đó hết sức đáng quý và đáng được trân trọng vô cùng. Chúng tôi muốn thông qua câu chuyện cảm động này, giáo dục các em học sinh thân yêu của chúng ta về đạo đức và lối sống, về tình người và những nghĩa cử cao đẹp. Hôm nay, một lần nữa chúng ta vinh danh những người cha, người mẹ đã cống hiến, hy sinh cả đời mình vì tương lai con em...

Giọng thầy hiệu trưởng đều đều, ấm áp và hết sức xúc động. Tai cậu ù đi, cậu chẳng nghe thấy gì nữa cả, mắt cậu nhòe nước. Mẹ cậu đứng đó, gầy gò, khắc khổ, mái tóc đã sớm điểm bạc, mắt bà cũng chan chứa niềm hạnh phúc và ánh mắt ấm áp, yêu thương ấy đang hướng về phía cậu với cái nhìn trìu mến.

Người phụ nữ ấy run run vì chưa bao giờ đứng trước đám đông. Run run vì những lời tốt đẹp mà thầy hiệu trưởng đã dành cho mình. Với chị, đơn giản, tất cả chỉ xuất phát từ tình yêu bao la mà chị dành cho con trai. Chị không nghĩ được thế nào là sự hy sinh hay đạo lý lớn lao ấy.

Cậu con trai cao lớn đứng vụt dậy, chạy lên ôm chầm lấy mẹ mà mếu máo khóc thành tiếng:

- Mẹ ơi! Mẹ của con...

HOA HỒNG TẶNG MẸ NGÀY GIÁNG SINH

Bobby cảm thấy lạnh khi ngồi ngoài sân trong lúc trời đổ tuyết như thế này. Chân nó để trần, không đi giày; nó ghét phải xỏ chân vào giày nhưng thật ra nó chẳng có đôi nào. Đôi giày thể thao mòn đế mà nó thường mang đã bị rách lỗ chỗ, có xỏ chân vào chúng cũng không thể giữ ấm được.

Bobby ngồi co ro ở đây đã hằng giờ. Và dẫu đã moi đầu nặn óc, nó cũng không nảy ra được ý kiến hay ho nào để có được món quà Giáng sinh cho mẹ nó. Nó lắc đầu buồn bã: "Có nghĩ ra được cũng bằng thừa. Mình kiếm đâu ra tiền để mua quà cho mẹ bây giờ".

Từ ngày cha nó qua đời sau một tai nạn giao thông cách đây vài năm, gia đình năm miệng ăn lâm vào cảnh túng quẫn. Không phải vì mẹ nó bỏ bê, không chăm sóc. Nhưng với đồng lương ít ỏi của một lao công bệnh viện thì dù có cố gắng hết mức, bà cũng chỉ đủ tạm lo cho cái ăn cái học của mấy đứa con nhỏ côi cút mà thôi.

Nhưng bù lại, gia đình nó sống rất đầm ấm, hạnh phúc. Mẹ nó rất thương yêu bốn anh em Bobby và tất cả bốn anh em cũng đều yêu mẹ.

Mùa Giáng sinh này, không hiểu bằng cách nào, ba người chị gái của Bobby đã có được những

gói quà xinh đẹp để tặng mẹ. Nó thấy như vậy là hơi bất công! Dẫu nó nhỏ nhất nhà và sẽ không ai cười chê nếu không có quà cho mẹ, nhưng nó yêu mẹ và cũng muốn nhân dịp này để bày tỏ lòng thương yêu và biết ơn mẹ. Vậy mà, sắp đến giờ Giáng sinh rồi Bobby vẫn chưa có được món quà nào tặng mẹ.

Quệt vội giọt nước mắt còn vương trên má, Bobby đứng lên, vung chân đá mạnh đống tuyết gần đó và rảo bước về phía phố, nơi có các cửa hiệu. Đời sống của một đứa bé sáu tuổi mồ côi cha thật không dễ dàng chút nào, nhất là lúc nó cần một người đàn ông để tâm sự.

Bobby lê la từ cửa hiệu này sang cửa hiệu khác, mắt thèm thuồng nhìn vào từng cửa kiếng được trang hoàng lộng lẫy. Cái gì với nó cũng đẹp và nằm ngoài tầm tay. Bóng chiều dần tắt, Bobby miễn cưỡng quay về. Bất chợt một vật phản chiếu ánh trời tà lấp lánh bên lề đường thu hút sự chú ý của nó. Nó cúi xuống nhặt lên. Hóa ra đó là một đồng mười xu sáng bóng.

Trên đời này chắc không một ai có được cảm giác giàu có giống như cậu bé Bobby cảm thấy lúc đó. Khi cầm kho báu mới tìm thấy trong bàn tay bé bỏng, thằng bé thấy như có một hơi ấm tỏa ra khắp thân người. Nó bước ngay vào cửa tiệm đầu tiên nó bắt gặp. Thế nhưng vẻ phấn khích của nó nhanh chóng nguội lạnh khi hết người bán hàng này đến

người bán hàng khác cười và bảo với nó rằng không bao giờ họ có món quà Giáng sinh nào giá mười xu cả.

Nhưng nó vẫn tin là nó có thể có được quà cho mẹ mình. Bước vào một cửa hàng bán hoa tươi, Bobby chìa đồng mười xu ra và hỏi ông chủ rằng nó có thể mua một bông hoa để làm quà tặng mẹ hay không. Ông chủ nhìn chằm chằm vào Bobby và đồng mười xu. Và rồi ông đặt tay lên vai cậu bé, ôn tồn nói:

- Cháu cứ chờ ở đây, chú xem có thể làm gì giúp cháu được không nhé!

Trong lúc chờ đợi, Bobby đưa mắt nhìn ngắm những bông hoa xinh đẹp và dù còn non nớt, nó cũng hiểu tại sao mẹ và các cô gái lại thích hoa đến như vậy.

Tiếng cửa đóng lại khi người khách cuối cùng rời khỏi cửa tiệm kéo Bobby về với thực tại. Chỉ còn lại mình nó, ông chủ đã bỏ đi đâu không biết. Bobby bắt đầu cảm thấy cô độc và sợ hãi.

Thình lình ông chủ xuất hiện. Trước đôi mắt ngỡ ngàng của Bobby là mười hai đóa hồng đỏ thắm, với cuống hoa thật dài và lá xanh thắm, cùng với các bông hoa trắng bé xíu, đã được cột lại gọn gàng bằng một cái nơ lớn màu bạc.

- Bó hoa này giá mười xu đấy chú bé! - Ông chủ nói với nó khi chìa bàn tay ra để nhận tiền. Bobby rụt rè lấy đồng mười xu đưa cho ông ta. Mình có mơ không vậy! Đã không ai bán cho nó một món quà gì

với đồng mười xu này, thế mà... Như đọc được ý nghĩ của cậu bé, người chủ tiệm nói thêm:

- Chú chỉ tình cờ có một vài đóa hồng bán hạ giá thôi. Cháu có thích những bông hoa này không?

Bước ra khỏi cánh cửa đang được người chủ mở sẵn dành cho mình, Bobby còn nghe rõ bên tai lời chia tay của ông ấy:

- Giáng sinh vui vẻ nhé con trai!

Khi ông quay vào trong, vợ ông từ phía sau nhà bước ra:

- Anh nói chuyện với ai vậy? Những đóa hồng đẹp đẽ mà anh mới bó lại đâu rồi?

Đứng nhìn ra cửa sổ, ông trả lời:

- Khi nhìn cậu bé, anh nhớ lại hình ảnh của anh ngày xưa. Lúc đó anh cũng trạc tuổi như cậu bé đáng thương ấy, không có gì để làm quà Giáng sinh tặng mẹ mình. Tình cờ có một ông cụ râu dài, anh chẳng biết là ai, chặn anh lại trên phố và móc túi cho anh 10 đôla...

Hai vợ chồng người chủ nhìn nhau cười thật tươi và cùng bước ra đường dưới trời lạnh cóng. Thế nhưng, họ lại thấy lòng mình thật ấm áp...

CÂY NHÂN ÁI

Tôi là một bà mẹ đơn chiếc, một mình phải nuôi bốn đứa con nhỏ với đồng lương ít ỏi. Tiền bạc

đối với tôi khá eo hẹp nhưng tôi chưa bao giờ để các con mình phải sống trong cảnh thiếu thốn.

Mùa Giáng sinh đến. Điều mà lũ trẻ háo hức nhất là được mẹ dẫn đi khu siêu thị nhộn nhịp, nơi có các cửa hàng trưng bày thật sang trọng, lộng lẫy và hấp dẫn. Bọn chúng vui vẻ chuyện trò, chia sẻ với nhau những dự định, kế hoạch của mình trong mùa Giáng sinh này. Đứa này dò hỏi đứa kia và hỏi cả ông bà ngoại xem mỗi người ước muốn gì trong dịp Giáng sinh. Riêng tôi thật sự thấy lo. Cả năm trời tôi chỉ dành dụm được một ít tiền để mua quà và mẹ con tôi sẽ phải chia nhau số tiền ít ỏi này.

Hôm ấy, chúng tôi rời khỏi nhà từ sáng sớm. Tôi nhắc bọn trẻ nên tìm mua những món quà nào có giá khoảng 4 đôla một món sau khi trao cho mỗi đứa 20 đôla. Khi lên xe quay về nhà, ai nấy đều hân hoan. Bọn trẻ cười nói và đùa giỡn với nhau bằng những lời úp mở về những món quà mà chúng đã mua. Nhưng Ginger, đứa con gái út tám tuổi của tôi, thì lại lặng yên một cách lạ thường. Tôi để ý thấy trên tay cháu chỉ là một cái túi nhỏ, lép kẹp sau hai tiếng mua sắm thỏa thích vừa rồi. Tôi có thể nhìn thấy khá rõ trong chiếc túi nhựa mỏng của cháu chỉ là những thanh kẹo - với giá khoảng 50 xu.

- Con đã làm gì với 20 đôla mẹ đưa hả? - Thực sự lúc đó tôi chỉ muốn quát lên nhưng rồi tôi đã cố gắng kìm chế lại được. Về đến nhà, tôi gọi con bé

vào phòng. Tuy trong lòng đã sẵn sàng trút cơn giận, nhưng tôi vẫn nhẹ nhàng hỏi xem con tôi đã làm gì với số tiền ấy. Và đây là những gì con gái út của tôi trả lời:

- Con đang đi loanh quanh và trong đầu đang nghĩ xem nên mua gì thì con thấy một cây thông thật lớn, gọi là "Cây Nhân ái" của Hội Từ thiện. Trên đó có treo những tấm thiệp nhỏ. Con dừng lại và đọc. Một trong những tấm thiệp đó là của một bé gái bốn tuổi. Bạn ấy chỉ ước ao trong lễ Giáng sinh này có được một con búp bê và một chiếc lược chải tóc. Và thế là con cầm chiếc thiệp, mua hai món quà đó mang đến trao cho Hội Từ thiện - Ngừng một chút, con bé nói tiếp - Con chỉ còn đủ tiền để mua vài thanh kẹo làm quà Giáng sinh cho cả nhà thôi. Nhưng mà chúng ta đã có rất nhiều thứ rồi còn bạn ấy thì không có gì cả, phải không mẹ?

Chưa bao giờ tôi cảm thấy mình vui và cảm thấy ấm lòng đến vậy như trong mùa Giáng sinh năm đó.

CÂU CHUYỆN VỀ BA NGƯỜI THẦY VĨ ĐẠI

Khi Hasan, một nhà hiền triết Hồi giáo, sắp qua đời, có người hỏi ông: "Thưa Hasan, ai là thầy của ngài?".

Hasan đáp: "Những người thầy của ta nhiều vô kể. Nếu điểm lại tên tuổi của các vị ấy hẳn sẽ mất hằng tháng, hằng năm, và như thế lại quá trễ vì thời gian của ta còn rất ít. Nhưng ta có thể kể về ba người thầy sau của ta.

Người đầu tiên là một tên trộm. Có một lần ta đi lạc trong sa mạc, khi ta tìm đến được một khu làng thì trời đã rất khuya, mọi nhà đều đi ngủ cả. Nhưng cuối cùng ta cũng tìm thấy một người, ông ta đang khoét vách một căn nhà trong làng. Ta hỏi ông ta xem có thể tá túc ở đâu, ông ta trả lời: "Khuya khoắt thế này thật khó tìm chỗ nghỉ chân, ông có thể đến ở chỗ tôi nếu ông không ngại ở chung với một tên trộm".

Người đàn ông ấy thật tuyệt vời. Ta đã nán lại đấy hẳn một tháng! Cứ mỗi đêm ông ta lại bảo: "Tôi đi làm đây. Ông ở nhà và cầu nguyện cho tôi nhé!". Mỗi khi ông ta trở về ta đều hỏi: "Có trộm được gì không?" và ông ta đều đáp: "Hôm nay thì chưa, nhưng ngày mai tôi sẽ cố, có thể lắm chứ". Ta chưa bao giờ thấy ông ta trong tình trạng tuyệt vọng, ông ta luôn hạnh phúc.

Có lần ta đã suy ngẫm và suy ngẫm trong nhiều năm ròng để rồi không ngộ ra được một chân lý nào. Ta đã rơi vào tình trạng tuyệt vọng, tuyệt vọng đến nỗi ta nghĩ mình phải chấm dứt tất cả những điều vô nghĩa này.

Ngay sau đấy ta chợt nhớ đến tên trộm, kẻ hằng đêm vẫn quả quyết: "Ngày mai tôi sẽ làm được, có thể lắm chứ!".

Người thầy thứ hai là một con chó. Khi ta ra bờ sông uống nước, có một con chó xuất hiện. Nó cũng khát nước. Nhưng khi nhìn xuống dòng sông, nó thấy cái bóng của mình nhưng lại tưởng đó là một con chó khác. Hoảng sợ, nó tru lên và bỏ chạy. Nhưng rồi khát quá nó bèn quay trở lại. Cuối cùng, mặc nỗi sợ hãi trong lòng, nó nhảy xuống sông và cái bóng biến mất.

Ta hiểu đây là một thông điệp đã được gửi đến cho ta: con người phải biết chiến thắng nỗi sợ hãi trong lòng bằng hành động.

Người thầy cuối cùng là một đứa bé. Ta đến một thành phố nọ và thấy một đứa bé trên tay cầm một cây nến đã thắp sáng để đặt trong đền thờ. Ta hỏi đứa bé: "Con tự thắp cây nến này phải không?". Đứa bé đáp: "Thưa phải". Đoạn ta hỏi: "Lúc nãy nến chưa thắp sáng, nhưng chỉ một thoáng sau đã cháy sáng. Vậy con có biết ánh sáng từ đâu đến không?".

Đứa bé cười to, thổi phụt ngọn nến và nói: "Ngài thấy ánh sáng đã biến mất, vậy ngài bảo ánh sáng đã đi đâu?".

Cái tôi ngạo nghễ của ta hoàn toàn sụp đổ, pho kiến thức kim cổ của ta cũng sụp đổ theo. Lúc ấy

ta nghiệm ra sự dốt nát của bản thân. Và từ đó ta vứt đi tất cả những tự hào về kiến thức của mình.

Đúng là có thể nói ta không có một ai là thầy, nhưng điều này không có nghĩa ta không phải là một học trò. Ta xem vạn vật là thầy. Tinh thần học hỏi của ta luôn rộng mở hơn tất cả các người. Ta học hỏi từ tất cả mọi vật, từ cành cây ngọn cỏ đến đám mây trên trời kia. Ta không có một người thầy vì ta có hàng triệu triệu người thầy mà ta đã học được mỗi khi có thể. Điều thiết yếu trong cuộc sống là luôn làm một học trò. Điều này có nghĩa là gì? Nghĩa là có khả năng học hỏi, luôn sẵn sàng học để biết chấp nhận ý nghĩa của vạn vật.

ĐỪNG BAO GIỜ TỪ BỎ ƯỚC MƠ

Ngày đầu tiên của năm học, vị giáo sư môn hóa của lớp tôi tự giới thiệu mình với sinh viên trong lớp, rồi dành thì giờ cho chúng tôi làm quen với nhau. Đương lúc tôi đứng dậy nhìn xung quanh thì nhận thấy một bàn tay dịu dàng đặt lên vai mình. Tôi xoay người lại và nhận ra đó là bà cụ có vóc dáng nhỏ bé, làn da nhăn nheo, tươi cười nhìn tôi với nụ cười làm sáng cả gương mặt bà.

Bà nói:

- Xin chào, anh bạn tuấn tú. Tôi tên là Rose. Tôi 87 tuổi. Tôi có thể ôm anh bạn được chứ?

Tôi cười và vui vẻ trả lời:

- Dĩ nhiên là được, thưa bà! - Và bà đã ôm tôi thật chặt.

- Tại sao bà lại vào đại học ở độ tuổi hồn nhiên và trẻ trung như thế này? - Tôi hỏi đùa.

Bà mỉm cười:

- Tôi đến đây để tìm một người đàn ông nổi tiếng, có tâm hồn để yêu và sẽ bên nhau, có một vài đứa con, và sau đó về hưu rồi đi du lịch vòng quanh thế giới.

- Bà nói nghiêm túc chứ? - tôi hỏi. Tôi tò mò muốn biết điều gì đã thúc đẩy bà muốn thử thách như thế ở độ tuổi như bà.

- Tôi luôn mơ ước được vào một trường đại học và bây giờ tôi đang thực hiện giấc mơ đó! - bà nói với tôi.

Sau khi giờ học kết thúc chúng tôi đi đến tòa nhà hội sinh viên cùng uống với nhau một ly sữa sôcôla. Chúng tôi trở thành bạn của nhau ngay. Hằng ngày, trong suốt ba tháng tiếp theo, chúng tôi luôn cùng nhau rời khỏi lớp và trao đổi với nhau không dứt. Tôi luôn bị cuốn hút bởi "cỗ máy thời gian" này khi nghe bà chia sẻ sự từng trải và kinh nghiệm cuộc đời của bà với tôi.

Qua năm học, Rose trở thành một nhân vật biểu tượng trong trường đại học và dễ dàng kết bạn với tất cả mọi người. Bà thích ăn mặc lịch sự, có tính cách và hạnh phúc với sự chú ý mà các

sinh viên khác tập trung vào mình. Bà luôn sống trong niềm say sưa đó.

Vào cuối khóa học chúng tôi mời Rose đến nói chuyện trong một buổi tiệc chiêu đãi và tôi sẽ không bao giờ quên được những gì bà đã truyền cho chúng tôi. Bà được giới thiệu và bước lên bục giảng đường. Khi bắt đầu phát biểu, bà đánh rơi mảnh giấy ghi chú xuống sàn. Hơi ngại ngùng và thoáng bối rối bà nghiêng người xuống micro và nói:

- Xin lỗi quý vị, tôi hơi hồi hộp. Tôi đã bỏ bia và chuyển sang rượu Lent và thứ rượu này đang giết chết tôi mất! Tôi không bao giờ sắp xếp những gì mình sẽ nói, hãy để cho tôi nói với các bạn một cách giản dị những gì tôi thực sự hiểu.

Khi chúng tôi cười, bà lấy giọng và bắt đầu:

- Chúng ta ngừng vui chơi bởi vì chúng ta đã già, nhưng thật ra chúng ta già bởi vì chúng ta không vui chơi nữa. Chỉ có năm bí quyết để giữ mình trẻ mãi, hạnh phúc và đạt được thành công.

Thứ nhất, các bạn hãy vui cười lên và tìm kiếm sự hài hước trong cuộc sống hằng ngày.

Thứ hai, các bạn hãy xem mỗi ngày là một ngày mới với những điều mới mẻ. Ai sống bằng quá khứ, định kiến của ngày hôm qua sẽ không có cơ hội tin và hiểu con người. Các bạn hãy trải lòng với những người có thể chia sẻ được. Hãy kiên trì, tin vào tâm hồn con người và đừng nhìn vào một

lỗi lầm nào đó để phá bỏ tất cả những gì tốt đẹp sẽ đến trong tương lai. Các bạn đừng ngại mạo hiểm để thay đổi cuộc sống.

Thứ ba, các bạn phải có một mơ ước, một khát vọng. Khi các bạn đánh mất những mơ ước đó, các bạn sẽ chết. Đã có quá nhiều người trong chúng ta chết theo kiểu ấy và họ thậm chí cũng không biết đến điều đó!

Thứ tư, có sự khác biệt lớn giữa việc trở nên già hơn và trưởng thành. Nếu bạn 19 tuổi và nằm trên giường suốt một năm trời mà không làm được điều gì hữu ích, bạn sẽ thành 20 tuổi. Nếu tôi 87 tuổi và cứ nằm trên giường suốt một năm và không làm bất cứ điều gì, tôi vẫn sẽ trở thành một bà cụ 88 tuổi. Bất cứ người nào cũng phải lớn lên và già đi. Nhưng điều đó không làm mất đi tài năng và khả năng của các bạn. Vấn đề là trưởng thành bằng cách luôn luôn tìm được cơ hội để thay đổi.

Thứ năm, đừng bao giờ nuối tiếc. Người trưởng thành thường không nuối tiếc về những gì mình đã làm mà sẽ nuối tiếc về những gì mình đã không làm. Chỉ những người sợ chết mới hay nuối tiếc.

Bà kết thúc bài thuyết trình của mình bằng cách mạnh dạn hát bài "Cánh hoa hồng". Bà đã cùng chúng tôi hát bài hát đó và lời bài hát ấy hiện giờ trở nên quen thuộc với cuộc sống hằng ngày của chúng tôi.

Vào cuối năm, Rose đã hoàn tất văn bằng đại học mà bà bắt đầu nhiều năm trước đây. Một tuần sau tốt nghiệp Rose đã ra đi một cách thật thanh thản trong giấc ngủ. Hơn hai ngàn sinh viên của trường đã đến dự đám tang của bà bằng tất cả lòng kính trọng, mến thương đối với người phụ nữ tuyệt vời đã dùng cuộc đời mình làm tấm gương minh chứng rằng: "Không bao giờ quá trễ để thực hiện tất cả những gì mà bạn có thể làm được trong đời".

KHÁT VỌNG THÀNH CÔNG

Người ta thường tự hỏi mình: bao lâu mình mới thành công? Mình phải cố gắng đến bao giờ! Nếu chỉ biết khao khát không thôi, liệu bạn có thể biến điều ước trở thành hiện thực! Người ta nói rằng: Thượng đế không chơi xúc xắc với ai bao giờ, nhưng con người lại chơi trò đó với chính mình! Khát vọng thành công, kiếm được thật nhiều tiền và làm nên một sự nghiệp lẫy lừng? Bạn nghĩ nó sẽ tự đến với bạn như một vận may ư? Không có điều đó đâu bạn ơi, tất cả đều do nỗ lực mà có được!

Hai người cầm chiếc cần câu và giỏ cá, cùng đi về một hướng, cùng chia sẻ những con cá ít ỏi để duy trì sự sống và tìm thấy bờ biển! Ngược lại hai người, một người cầm chiếc cần câu, một người

cầm giỏ cá, đi về hai hướng khác nhau, cả hai cùng chết! Cơ may nào đến với họ nếu họ không biết cách đi về phía trước, vượt qua những thử thách của cuộc sống! Không phải vì may mắn mà hai người đi đến biển sống sót mà là họ biết khát vọng về sự sống và cố gắng biến điều đó thành hiện thực!

Trong khi chờ cơ may đến với mình bạn sẽ lãng phí rất nhiều thời gian cho sự mong chờ vô vọng ấy!

Cuộc sống không đơn thuần chỉ là sự nỗ lực không thôi mà còn cần đến sự hiểu biết của mình! Bạn hãy ghi nhớ điều này, dù làm bất cứ điều gì, dù khát vọng lớn lao đến nhường nào thì bạn cũng cần có một thực lực đủ để làm những việc mình muốn! Kinh nghiệm bạn có cần không? Kỹ năng có cần không? Kiến thức có cần không? Hay chỉ cần khát vọng và hoài bão thôi là đủ? Không phải đâu bạn ơi, để biến ước mơ thành hiện thực bạn cần hội đủ ba điều kiện: Đam mê, thực sự phải giỏi, quyết tâm theo đuổi đến cùng! Có người giỏi, có người đam mê nhưng lại thiếu mất quyết tâm theo đuổi cuối cùng dang dở cả đời! Bạn thì sao? Bạn có cả ba hay thiếu một trong ba chúng!

Hãy nhớ rằng: một đóa violet còn khao khát được hóa thân làm bông hồng kiêu hãnh thì cớ gì bạn lại thôi khao khát trở thành một người thành công?

CÁI KÉN BƯỚM

Một chàng trai nọ tìm thấy một cái kén bướm. Một hôm anh thấy cái kén hé một lỗ nhỏ. Anh ta ngồi hằng giờ nhìn chú bướm nhỏ cố thoát mình khỏi cái lỗ nhỏ xíu. Rồi anh ta thấy mọi việc không tiến triển gì thêm. Hình như chú bướm không thể cố hơn được nữa. Vì thế, anh ta quyết định giúp chú bướm nhỏ. Anh ta lấy kéo rạch cho cái lỗ to thêm.

Chú bướm dễ dàng thoát ra khỏi cái kén. Nhưng thân mình nó sưng phồng lên, đôi cánh thì nhăn nhúm. Còn chàng thanh niên cứ ngồi quan sát cái kén với hy vọng một lúc nào đó thân mình chú bướm sẽ xẹp lại và đôi cánh xoè rộng hơn đủ để nâng đỡ thân hình chú.

Nhưng chẳng có gì thay đổi cả! Sự thật là chú bướm đã phải bò loanh quanh suốt quãng đời còn lại với đôi cánh nhăn nhúm và thân hình sưng phồng. Nó chẳng bao giờ có thể bay được. Có một điều mà người thanh niên không thể hiểu: cái kén chật chội khiến chú bướm phải nỗ lực mới chui qua được cái lỗ nhỏ xíu kia là quy luật tự nhiên tác động lên đôi cánh và cơ thể của bướm, giúp chú có thể bay ngay khi thoát ra ngoài.

Đôi khi đấu tranh là rất cần thiết trong cuộc sống. Nếu ta quen sống một cuộc đời phẳng lặng, ta sẽ mất đi sức mạnh tiềm tàng mà bẩm sinh mỗi người đều có. Và chẳng bao giờ ta có thể bay được. Vì thế, nếu bạn thấy mình đang phải vượt qua

nhiều áp lực và căng thẳng thì hãy tin rằng sau đó bạn sẽ trưởng thành và bay cao, bay xa...

ƯỚC MƠ LỚN

Hai người đàn ông đang ngồi câu bên một cái hồ hoang vắng ở một vùng xa xôi thuộc Canađa. Một người ngáp ngắn ngáp dài, duỗi tay và thở dài: "Anh bạn ơi, tôi chỉ mơ sao bắt được một ngàn con cá hồi".

Người đàn ông kia đáp: "Pierre, nếu anh bắt được một ngàn con cá, anh có cho tôi một nửa không?".

"Không đâu".

"Thế anh có cho tôi một phần tư chỗ cá ấy không?".

"Không, tôi chẳng cho anh một phần tư đâu!".

"Pierre, nếu anh bắt được một ngàn con cá, chẳng nhẽ anh không cho tôi tối thiểu là mười con à?".

"Không, mười con cũng không".

"Thôi được, thế một con cá ươn có được không?".

"Không được, Louis, tôi không cho anh dù là con cá ươn nếu tôi bắt được một ngàn con".

"Nhưng tại sao Pierre? Anh là bạn của tôi cơ mà?".

"Louis, bởi vì anh quá lười biếng để mơ ước cho bản thân mình".

Bài học rút ra từ câu chuyện này là: Đừng ỷ lại vào ước mơ của người khác! Hãy ước mơ cho chính mình!

CÁI HỐ TRÊN ĐƯỜNG

Đang bước đi trên phố, vì không chú ý nên tôi rơi tõm xuống một cái hố sâu. Lòng hố tối tăm. Loay hoay vất vả mãi, tôi mới trèo lên được. Vừa mệt vừa tức, tôi thầm rủa cái hố: "Tại mày nằm ngay giữa đường tao đi, làm tao mất thời giờ và bẩn hết cả người, trầy cả tay chân".

Lần khác, tôi xuống phố và vẫn trên con đường cũ. Từ xa, tôi đã trông thấy cái hố đáng ghét đó. Thế nhưng không hiểu sao khi đến gần miệng hố, tôi vẫn sẩy chân để lọt xuống. Cái hố vẫn tối tăm đáng ghét nhưng lần này tôi leo lên nhanh hơn. Và tất nhiên, tôi vẫn nghĩ "Không phải lỗi tại tôi".

Cũng trên con đường đó, cái hố lại khiến tôi sụp xuống một lần nữa. Thật tệ vì đã trở thành thói quen mất rồi! Tôi nhanh chóng trèo lên được ngay. Lần này có lẽ là lỗi tại tôi!

Hôm qua, tôi lại đi trên con đường có cái hố đó. Tập trung chú ý, tôi cẩn thận đi vòng qua và quay lại nhìn một cách thú vị. "Thế là tao biết mày rồi!".

Hôm nay, tôi dạo phố nhưng không phải trên con đường cũ mà tìm một con đường mới, bằng phẳng, sáng sủa hơn.

Cuộc sống luôn chứa đựng những thử thách, thất bại. Hãy dũng cảm mạo hiểm, khám phá, nhìn nhận bài học từ thất bại để vượt qua và quyết tâm chinh phục những con đường của cuộc đời.

CÂU CHUYỆN VỀ 20 ĐÔLA

Những bàn tay bắt đầu giơ lên. Anh ta nói tiếp: "Tôi sẽ đưa tờ 20 đôla cho bạn - nhưng điều đầu tiên, hãy để tôi làm việc này!".

Anh ta vò nhàu tờ 20 đôla. Sau đó, anh ta lại hỏi: "Còn ai muốn tờ bạc này không?". Vẫn có những bàn tay đưa lên.

"Ồ, vâng, nó sẽ như thế nào nếu tôi làm thế này?" - nói rồi anh ta quẳng nó xuống sàn và giẫm giày lên. Sau đó, anh ta nhặt tờ bạc lên, bây giờ trông nó đã nhàu nát và dơ bẩn. "Nào, ai còn muốn có tờ bạc này nữa?". Vẫn còn những bàn tay đưa lên.

Những người bạn của tôi, tất cả các bạn phải học một bài học rất giá trị. Không có nghĩa gì đối với những việc tôi làm với đồng tiền, bạn vẫn muốn có nó bởi vì nó không giảm giá trị. Nó vẫn có giá trị là 20 đôla. Nhiều lần trong cuộc sống của chúng ta, bạn bị rơi ngã, bị "vò nhàu" và bị vẩn đục bởi những quyết định mà chúng ta làm và những hoàn cảnh đến với chúng ta. Chúng ta cảm thấy hình như chúng ta trở nên vô giá trị; nhưng không có nghĩa lý gì những gì đã xảy ra, bạn sẽ không bao giờ mất đi giá trị của mình. Dù thế nào đi nữa, bạn cũng là vô giá với những người yêu thương bạn. Giá trị của cuộc sống chúng ta được quyết định không phải do những gì chúng ta làm hoặc người mà chúng ta quen biết, mà bởi... chúng ta là ai.

Bạn thật đặc biệt - đừng bao giờ quên điều đó!

VÔ ĐỀ

Một người đàn ông sau khi kết hôn còn đối xử tốt với vợ hơn cả trước. Trong một buổi liên hoan, tất cả bạn bè đều cười nhạo anh ta: "Đã kết hôn sao lại còn phải mệt mỏi như vậy". Người đàn ông khẽ mỉm cười, anh ta nói rằng: "Trước khi kết hôn, có rất nhiều chàng trai muốn theo đuổi cô ấy, có rất nhiều chàng trai đối xử tốt với cô ấy, tôi chỉ có thể đối xử tốt hơn mới có thể chinh phục được cô ấy. Sau khi kết hôn, những chàng trai đó không còn đối xử tốt với cô ấy nữa, tôi chỉ có thể đối xử với cô ấy tốt hơn để cô ấy không cảm thấy cô đơn lạc lõng. Tất cả những gì tôi làm chỉ để khiến cô ấy được hạnh phúc". Lúc này tất cả mọi người đều im lặng, không nhạo báng, chỉ còn lại niềm ngưỡng mộ.

Ô CỬA SỔ BỆNH VIỆN

Hai người đàn ông bị bệnh nặng cùng nằm điều trị chung một phòng bệnh. Một người bị bệnh nước trong phổi, còn người kia bị liệt nửa người.

Vào mỗi buổi trưa, người bị bệnh phổi phải ngồi dậy khoảng một tiếng đồng hồ để phổi được khô ráo. Giường của ông ta đặt gần ô cửa sổ duy nhất trong phòng.

Còn người bị liệt thì suốt ngày phải nằm trên giường. Họ thường trò chuyện với nhau hằng giờ về gia đình, bạn bè, cuộc sống... và cùng nhau ôn lại những kỷ niệm thời còn phục vụ trong quân ngũ.

Mỗi trưa, khi người đàn ông trên giường bệnh gần cửa sổ ngồi dậy, ông ta thường tiêu khiển bằng cách kể lại cho người bạn cùng phòng nghe về những gì mình nhìn thấy bên ngoài cửa sổ.

Qua lời kể của bạn, người bệnh ở giường bên kia như được sống lại trong thế giới muôn màu muôn vẻ bên ngoài khung cửa. Nơi đó có một công viên xanh ngát với hồ nước trong xanh, thơ mộng cùng đàn thiên nga thong thả lượn quanh. Cạnh đó, những đứa trẻ đang thả lên mặt hồ phẳng lặng những chiếc thuyền bằng giấy. Những đôi tình nhân tay trong tay đang dìu nhau dạo chơi quanh luống hoa hồng đỏ thắm... Tất cả như một bức tranh thơ mộng đầy màu sắc. Trong khi người bệnh gần cửa sổ say sưa kể thì ở giường bên kia, bạn của ông đang lim dim đôi mắt, mường tượng trước mắt mình một khung cảnh đẹp như mơ.

Vào một buổi chiều ấm áp, người bệnh ở giường gần cửa sổ kể lại cho bạn mình nghe về một cuộc diễu binh đang diễn ra bên ngoài. Mặc dù không nghe được dàn nhạc đang tấu khúc quân hành ngoài kia nhưng người đàn ông bị liệt vẫn có thể hình dung ra quang cảnh hùng tráng ấy.

Ngày tháng lặng lẽ trôi qua.

Một buổi sáng, như thường lệ, cô y tá trực đem nước đến cho họ, thì tình cờ phát hiện người bệnh nhân nằm bất động trên chiếc giường cạnh cửa sổ. Ông ấy đã trút hơi thở cuối cùng trong giấc ngủ yên lành đêm qua.

Sau cái chết của bạn, người đàn ông bị liệt yêu cầu được chuyển sang chiếc giường cạnh cửa sổ. Trên chiếc giường mới, nén đau đớn, ông tìm mọi cách chống tay từ từ ngồi dậy và bắt đầu phóng tầm nhìn ra thế giới bên ngoài. Nhưng trước mắt ông chỉ là một bức tường trắng xóa.

Mãi sau này ông mới biết được sự thật: người bạn quá cố của ông là một người mù, thậm chí ông ấy còn không thể trông thấy được bức tường vô cảm kia. Điều ông ấy muốn là đem lại cho bạn mình niềm vui và sự an ủi.

ĐIỀU ƯỚC CỦA BA CÂY CỔ THỤ

Ở một khu rừng nọ có ba cây cổ thụ đang bàn luận về tương lai.

Cây thứ nhất nói: "Một ngày nào đó tôi muốn được trở thành chiếc hộp đựng châu báu với hình dáng lộng lẫy". Cây thứ hai nói: "Tôi muốn trở thành con thuyền to lớn. Tôi sẽ chở đức vua và hoàng hậu đi khắp thế giới". Và cây thứ ba nói: "Tôi muốn vươn dài để trở thành cây to lớn nhất

trong khu rừng này. Mọi người nhìn lên đồi sẽ thấy tôi vươn xa, chạm đến bầu trời".

Một vài năm sau đó một nhóm người đặt chân đến khu rừng và cưa những thân cây. Cả ba đều mỉm cười hạnh phúc vì tin mong ước của mình sẽ thành hiện thực.

Khi cây đầu tiên được bán cho một chủ trại mộc, nó được tạo thành máng đựng thức ăn gia súc và đặt trong kho thóc phủ lên bởi một lớp cỏ. Cây thứ hai được bán cho một thợ đóng thuyền đóng thành một chiếc thuyền nhỏ để câu cá. Cây thứ ba bị chặt thành từng khúc và quẳng lại trong bóng đêm. Đây chẳng phải là những điều mà chúng hằng mong đợi.

Một ngày nọ, một cặp vợ chồng đến kho thóc. Người vợ đã đến kỳ sinh nở, người chồng hy vọng tìm được một chiếc nôi cho đứa bé và máng cỏ đã trở thành chỗ ở ấm áp cho em. Cây thứ nhất cảm nhận được sự quan trọng của nó và hiểu rằng mình đang che chở một sinh linh bé nhỏ.

Vài năm sau, một nhóm người đi đánh cá trên chiếc thuyền của cây thứ hai gặp phải một trận bão lớn. Những người trên thuyền đã rất mệt mỏi, nhưng cây thứ hai biết rằng nó có đủ sự vững chãi để giữ an toàn và sự bình yên cho chủ nhân. Với cây thứ ba, một ngày, có ai đó đã đến và nhặt những khúc gỗ. Trên đỉnh đồi, nó được đóng thành một hàng rào ngăn chặn thú dữ. Khi ánh mặt trời vừa ló dạng, cây thứ ba nhận ra rằng nó có đủ sức mạnh để đứng vững trên đỉnh đồi này.

Khi sự việc xảy ra không theo như ý muốn, đừng tuyệt vọng vì mọi việc diễn ra đều có chủ đích. Cả ba cây cổ thụ đều thực hiện được những ước mơ của mình, dù cách thức để đạt đến đích cuối cùng không như mong đợi. Cuộc sống sẽ không phụ những kẻ có lòng.

CHIẾC VĨ CẦM MỘT DÂY

Niccolo Paganini, một nghệ sĩ vĩ cầm đầy sắc thái và tài năng của thế kỷ XIX đang đứng chơi một bản nhạc khó trong một khán phòng chật kín người. Một ban nhạc vây quanh ông cùng hòa nhạc với ông. Bất chợt, một dây đàn bị đứt và treo lóng lánh dưới cần đàn của ông.

Những giọt mồ hôi từ trán ông tuôn ra. Ông lo lắng nhưng vẫn tiếp tục chơi, ứng biến một cách tốt đẹp. Dây đàn thứ hai lại bị đứt trước sự ngạc nhiên của nhạc trưởng. Và ngay sau đó là dây thứ ba. Giờ thì có ba dây đàn bị đứt đang đong đưa trên chiếc vĩ cầm của Paganini, khi người nghệ sĩ bậc thầy này hoàn thành khúc cao trào với chỉ một dây còn lại. Khán giả nhịp chân và trong phong cách lịch thiệp của người Ý, đại sảnh đã ngập tràn những tiếng "hoan hô".

Khi tiếng vỗ tay khen ngợi lắng xuống, người nghệ sĩ vĩ cầm này yêu cầu mọi người ngồi xuống.

Mặc dù họ hiểu chẳng còn cách nào để mong ông biểu diễn phần còn lại, nhưng mọi người đều yên lặng ngồi xuống chỗ ngồi của mình. Ông nâng đàn lên cao cho mọi người nhìn thấy. Ông gật đầu với người chỉ huy dàn nhạc để bắt đầu chơi lại và rồi quay mặt về đám đông. Với một ánh mắt ngời sáng, ông mỉm cười và nói to: "Đây là Paganini với một dây đàn!".

Rồi ông đặt chiếc đàn Stradivarius một dây dưới cằm và chơi nốt đoạn cuối với chỉ một dây đàn. Trong lúc khán giả lắc đầu trong tột cùng kinh ngạc.

Cuộc sống của chúng ta có lẽ luôn ngập tràn bao rắc rối, lo toan, thất vọng và những điều bất cập. Thành thật mà nói, chúng ta mất hầu hết thời gian để tập trung và băn khoăn về những dây đàn bị đứt đoạn, dở dang, và những điều bất chợt - tất cả đều không thể đổi thay được.

Phải chăng bạn vẫn đang buồn đau vì những cung đàn bị đứt đoạn trong đời?

Có phải chỉ với dây đàn còn lại mà bạn sẽ chơi lạc điệu không?

Nếu đúng thế, liệu tôi có thể khuyên bạn đừng nản lòng, cứ tiếp tục và bắt đầu chơi lại chỉ với một dây đàn.

Hãy để nó ngân lên một giai điệu ngọt ngào mà cả thế giới khát khao với đầy ngẫu hứng.

Bạn có thể làm được nếu bạn muốn.

BÀI HỌC TỪ HƯƠU CAO CỔ

Khi sinh con, hươu mẹ không nằm mà lại đứng và như vậy hươu con chào đời bằng một cú rơi hơn 3m xuống đất và nằm ngay đơ. Rồi hươu mẹ làm một việc kỳ lạ: đá hươu con cho đến khi nào chú ta chịu đứng dậy mới thôi. Khi hươu con mỏi chân và nằm, hươu mẹ lại thúc chú đứng lên. Đến lúc hươu con đã thực sự đứng được, hươu mẹ lại đẩy chú ngã xuống để chú phải nỗ lực tự mình đứng dậy lần nữa.

Điều này nghe có vẻ lạ với chúng ta, nhưng lại thực sự cần thiết cho hươu con bởi vì hươu con cần phải tự đứng được để có thể tồn tại với bầy đàn, nếu không hươu con sẽ trơ trọi với cuộc đời và trở thành miếng mồi ngon cho thú dữ.

Chúng ta cũng thế, thật dễ nản chí khi mọi việc đều trở nên tồi tệ. Nhưng cho dù đang phải đối mặt với nhiều gian khổ thì ta vẫn phải giữ vững niềm tin. Hãy ghi nhớ rằng mỗi khi ta phải đối mặt với nghịch cảnh, trong ta luôn có một sức mạnh tiềm ẩn.

Đừng bao giờ để thất bại quật ngã mà hãy để nó trở thành thầy dạy của chúng ta. Đây chính là bí quyết để thành công. Người ta không thua khi bị đánh bại mà chỉ thua khi đầu hàng. Thomas Edison đã nói: "Tôi không bao giờ nản chí vì đối với tôi mỗi một nỗ lực không thành công là một bước tiến bộ".

GIÁ TRỊ CỦA CÔNG VIỆC

Một chàng trai trẻ vừa tốt nghiệp đại học loại xuất sắc nộp đơn dự tuyển vào vị trí quản lý cấp thấp tại một tập đoàn lớn.

Anh ta vượt qua các vòng đầu tiên. Đến vòng cuối cùng, đích thân Tổng giám đốc (CEO) phỏng vấn để đưa ra quyết định cuối cùng.

Người CEO rất ấn tượng với lý lịch của chàng trai trẻ khi trong suốt các năm học, anh ta luôn đạt thành tích học tập một cách xuất sắc. Từ trường trung học cho đến khi vào đại học và thi tốt nghiệp, không năm nào mà chàng trai này không đạt các danh hiệu.

"Anh có bao giờ nhận được học bổng từ trường không", vị CEO hỏi. "Không bao giờ", chàng trai trả lời.

Vị CEO bèn hỏi tiếp, "Vậy là cha anh đã trả toàn bộ học phí cho anh phải không?". Chàng trai trẻ trả lời: "Cha tôi đã mất từ hồi tôi được một tuổi, toàn bộ số tiền học phí là do mẹ tôi gánh vác".

"Vậy mẹ anh làm việc ở công ty nào?". Chàng trai trẻ trả lời: "Mẹ tôi làm công việc giặt quần áo".

Người CEO im lặng một lúc. Sau đó, ông đề nghị chàng trai trẻ đưa hai bàn tay ra cho ông xem. Hai bàn tay chàng trai khá đẹp và mềm mại.

"Trước đây, có bao giờ anh giúp đỡ mẹ anh trong việc giặt quần áo chưa?".

"Thưa ngài, xin thú thực là tôi chưa bao giờ", chàng trai trả lời, "Mẹ tôi lúc nào cũng chỉ muốn tôi học và đọc thật nhiều sách. Hơn nữa, mẹ bảo mẹ có thể giặt quần áo nhanh hơn tôi. Tôi động vào chỉ khiến công việc của bà chậm lại".

Vị CEO nghe xong liền nói: "Tôi có một yêu cầu. Hôm nay lúc anh về nhà, hãy rửa hai bàn tay của mẹ anh. Rồi hãy đến gặp tôi vào sáng ngày hôm sau".

Qua ánh mắt và giọng nói của người CEO, chàng trai trẻ cảm giác rằng cơ hội trúng tuyển của mình chắc rất cao. Anh vui vẻ về nhà gặp mẹ và nói với bà hãy để anh ra rửa hai bàn tay của bà ngày hôm nay. Bà mẹ nghe vậy cảm thấy rất lạ, trong lòng bà khi ấy dấy lên những cảm xúc vui buồn lẫn lộn. Bà đưa hai bàn tay mình ra cho con trai mình.

Chàng trai trẻ chầm chậm rửa sạch bàn tay của mẹ mình. Từng giọt nước mắt của chàng trai rơi xuống khi anh ta thực hiện công việc của mình. Lần đầu tiên chàng trai nhận ra rằng đôi bàn tay của mẹ mình thật là nhăn nheo, hơn nữa hai bàn tay còn chằng chịt những vết sẹo và chai sạn. Những vết sẹo này hẳn là rất đau đớn vì chàng trai cảm nhận được mẹ khẽ rùng mình mỗi khi anh rửa chúng trong nước.

Đây cũng là lần đầu tiên chàng trai trẻ nhận ra rằng chính đôi bàn tay này hằng ngày làm công việc giặt quần áo để có thể trang trải đủ tiền học phí của anh ta ở trường học. Những vết sẹo trên

đôi bàn tay của bà mẹ cũng là cái giá cho kết quả đậu tốt nghiệp, cho những bảng điểm xuất sắc và cho cả tương lai của anh.

Sau khi rửa sạch đôi bàn tay của mẹ, chàng trai trẻ lặng lẽ giặt nốt luôn chỗ quần áo còn lại trong ngày.

Tối hôm đó, bà mẹ và chàng trai đã nói chuyện với nhau rất lâu.

Sáng ngày hôm sau, chàng trai trẻ quay lại nơi phỏng vấn.

Vị CEO nhận thấy một đêm dài không ngủ trên đôi mắt của chàng trai. Ông hỏi: "Anh có thể cho tôi biết anh đã làm gì và học được những gì ở nhà của anh ngày hôm qua không?".

Chàng trai trả lời: "Tôi đã rửa đôi bàn tay của mẹ tôi, và tôi cũng đã giặt nốt chỗ quần áo còn lại".

"Vậy hãy cho tôi biết cảm giác của anh như thế nào?".

Chàng trai trẻ bèn trả lời trong nước mắt:

"Thứ nhất: Tôi thấu hiểu thêm những gì tôi đã có được nhờ có mẹ ngày hôm nay.

Thứ hai: Tôi hiểu được kiếm tiền vất vả đến như thế nào.

Thứ ba: Tôi đã nhận thức được sự quan trọng và giá trị của tình cảm gia đình".

Vị CEO nói: "Đó chính xác là những gì tôi cần tìm ở một nhà quản lý, hoặc một người trong tương lai sẽ ở cấp quản lý cao hơn của Tập đoàn này.

Tôi muốn tìm những ứng viên có thể nhận thức được sự giúp đỡ của những người khác.

Người có thể hiểu được sự khó nhọc của người khác khi hoàn thành một công việc nào đó.

Và là người không đặt tiền bạc là mục đích sống duy nhất của mình...

Và còn nữa, xin chúc mừng anh. Anh đã được tuyển".

CON LỪA GIÀ VÀ NGƯỜI NÔNG DÂN

Một ngày nọ, con lừa của một ông chủ trang trại xảy chân rơi xuống một cái giếng. Con vật kêu la hằng giờ liền. Người chủ trang trại cố nghĩ xem nên làm gì. Và cuối cùng ông quyết định: con lừa đã già và cái giếng cũng cần được lấp lại và không ích lợi gì khi cứu con lừa lên cả. Thế là ông nhờ vài người hàng xóm sang giúp mình. Họ xúc đất đổ vào giếng, con lừa như hiểu được chuyện gì đang xảy ra và nó kêu la thảm thiết, sau hồi lâu, con lừa bỗng trở nên im lặng. Sau một vài xẻng đất, ông chủ trang trại nhìn xuống giếng và ông vô cùng sửng sốt. Mỗi khi bị một xẻng đất đổ lên lưng, lừa lắc mình cho đất rơi xuống và bước chân lên trên. Cứ như vậy, đất đổ xuống, lừa lại bước chân lên cao hơn. Chỉ một lúc sau, mọi người nhìn thấy chú lừa xuất hiện trên miệng giếng và lóc cóc chạy.

Bài học ở đây là: cuộc sống sẽ đổ rất nhiều thứ khó chịu lên người bạn. Hãy xem mỗi vấn đề bạn gặp phải là một hòn đá để bạn bước lên cao hơn. Chúng ta có thể thoát khỏi cái giếng sâu nhất chỉ đơn giản bằng cách đừng bao giờ đầu hàng trước khó khăn.

CÂU CHUYỆN VỀ CON DƠI

Có một cô gái nói rằng: cô đang rất đau khổ, trước mặt cô là cả một bầu trời đen tối và cô đang phải sống với những giọt nước mắt tuyệt vọng cuối cùng. Nghe thật bi thảm, cô vừa bị mất việc vừa bị người yêu phản bội. Đây là mối tình đầu của cô và nó đã kéo dài 5 năm với tất cả sự chân thành, nồng nhiệt, thủy chung của trái tim tuổi trẻ. Với mất mát này, cuộc sống trước mặt cô chỉ là những ngõ cụt, đường cùng.

Đó là tâm trạng của rất nhiều người khi đối diện với thất bại, đau khổ, nghịch cảnh. Họ cảm thấy mình như đi vào đường cùng. Họ cảm thấy bầu trời đối với họ không còn lung linh rạng ngời mà chỉ còn bóng tối bao trùm. Họ thất vọng. Họ buông xuôi. Thực ra, ở đời này không có con đường cùng, chỉ có những ranh giới đau khổ hay hạnh phúc. Điều quan trọng là phải có sức mạnh để bước qua những ranh giới ấy. Chúng ta có thể thấy điều ấy qua

hình ảnh con dơi. Một con dơi bình thường luôn bay ra ngoài vào buổi tối. Nó là một sinh vật nhanh nhẹn, lanh lợi đến mức ấn tượng. Tuy nhiên, nó không thể cất cánh từ một địa điểm bằng phẳng. Nếu nó được đặt trên sàn hoặc một mặt phẳng, thì tất cả những gì nó có thể làm là lê bước loanh quanh một cách vô vọng và đau khổ. Cho đến khi nó tìm được một độ cao nào đó, chỉ cần là một góc nâng nhỏ thôi, để từ đó, nó có thể tung mình vào không trung. Và, ngay lập tức, nó bay lên như một tia chớp. Đôi khi chúng ta cũng giống như những con dơi cứ quanh quẩn trong bế tắc cùng khổ. Chúng ta vật lộn với tất cả các vấn đề rắc rối và tuyệt vọng của mình, mà không bao giờ nhận ra rằng rất có thể một giải pháp ở rất gần, chỉ cần chúng ta nhìn lên cao hơn - hay nhìn về phía trước sẽ có một con đường mới cho chúng ta.

ĐỪNG BAO GIỜ TUYỆT VỌNG

Trong một vụ đắm tàu, chỉ duy nhất một người đàn ông còn sống sót. Sau nhiều ngày lênh đênh trên biển, cuối cùng, anh trôi dạt vào một đảo hoang. Một mình giữa vùng đất hoang vu lạnh lẽo, không dấu chân người, không đồ ăn, thức uống, anh vô cùng lo lắng và sợ hãi.

Mỗi ngày, anh đều dõi mắt mong chờ một phép lạ xảy ra, nhưng tất cả chỉ là một màu trắng xóa của biển cả mênh mông. Thế là anh đành phải ở tạm trong chiếc lều xiêu vẹo làm từ những khúc gỗ trôi dạt cùng với số đồ dùng ít ỏi còn lại.

Một hôm, sau khi đi tìm thức ăn về, anh sửng sốt khi thấy toàn bộ căn lều nhỏ của mình đang bốc cháy, khói nghi ngút tỏa lên trời cao. Tất cả số đồ dùng còn sót lại đều bị cháy thành tro bụi. Anh đau đớn kêu lên trong tuyệt vọng:

- Trời ơi! Sao tôi lại phải khổ đến thế? Làm sao tôi có thể sống được nữa đây?

Sáng hôm sau, anh bị đánh thức bởi tiếng động của một con tàu đang tiến về đảo. Những người trên tàu đã thấy đám khói bốc lên từ hòn đảo và họ quyết định ghé vào. Anh đã được cứu thoát.

Khi gặp những biến cố bất ngờ, chúng ta rất dễ nản lòng, tuyệt vọng. Đừng bao giờ mất niềm tin trong mọi hoàn cảnh. Hãy thử nhìn khác đi và biết đâu trong bất hạnh hay trong những biến cố không may của cuộc sống, chúng ta lại tìm ra điều may mắn ẩn chứa - mỗi việc trên đời đến với chúng ta đều có ý nghĩa riêng của nó - nếu ta biết nhìn nhận ra.

NGÀY HÔM NAY

- Ngày hôm nay, tôi sẽ tin rằng mình là người đặc biệt, một người quan trọng. Tôi sẽ yêu quý

bản thân tôi với chính những gì tôi có và không so sánh mình với những người khác.

- Ngày hôm nay, tôi sẽ tự lắng lòng mình và cố gắng trầm tĩnh hơn. Tôi sẽ học cách kiểm soát những cảm xúc và suy nghĩ của mình.

- Ngày hôm nay, tôi sẽ học cách tha thứ những gì người khác đã gây ra cho tôi, bởi tôi luôn nhìn vào hướng tốt và tin vào sự công bằng của cuộc sống.

- Ngày hôm nay, tôi sẽ cẩn trọng hơn với từng lời nói của mình. Tôi sẽ lựa chọn ngôn từ và diễn đạt chúng một cách có suy nghĩ và chân thành nhất.

- Ngày hôm nay, trong cách ứng xử, tôi sẽ đặt mình vào vị trí của người đối diện để lắng nghe những cảm xúc của họ, để hiểu rằng những điều làm tôi tổn thương cũng có thể làm tổn thương đến họ.

- Ngày hôm nay, tôi sẽ an ủi và động viên những ai đang nản lòng. Một cái siết tay, một nụ cười, một lời nói của tôi có thể tiếp thêm sức mạnh để họ vững tin bước tiếp.

- Ngày hôm nay, tôi sẽ dành một thời gian để quan tâm đến bản thân mình. Tôi sẽ làm tâm hồn và trí óc mình phong phú, mạnh mẽ hơn bằng cách học một cái gì đó có ích, đọc một cuốn sách hay, vận động cơ thể và ăn mặc ưa nhìn hơn.

- Ngày hôm nay, tôi sẽ có một danh sách những việc cần làm. Tôi sẽ nỗ lực nhất để thực hiện chúng và tránh đưa ra những quyết định vội vã hay thiếu kiên quyết.

- Ngày hôm nay, tôi sẽ bỏ lại phía sau mọi lo âu, cay đắng và thất bại, khởi đầu một ngày mới với một trái tim yêu thương và hồn nhiên nhất. Tôi sẽ sống với những khát khao, mơ ước mà mình luôn ấp ủ.

- Ngày hôm nay, tôi sẽ sống hạnh phúc. Tôi sẽ trải rộng lòng để cảm nhận cái đẹp trong cuộc sống, để yêu thương và tin tưởng những người tôi yêu quý, và những người thương yêu tôi. Tôi sẽ làm những việc khiến tôi cảm thấy hạnh phúc: xem một bộ phim hài, làm một việc tốt, giúp đỡ một ai đó, gửi một chiếc thiệp điện tử, nghe một bản nhạc yêu thích...

Và hôm nay, ngay bây giờ, tôi cảm nhận được hạnh phúc và sức sống mới để bắt đầu một ngày mới thật có ích - bất kể ngày hôm qua như thế nào.

Bạn cũng vậy nhé.

CÂU CHUYỆN VỀ BỐN NGỌN NẾN

Trong phòng tối có bốn ngọn nến đang cháy.

Xung quanh thật yên tĩnh nên người ta có thể nghe thấy tiếng thì thầm của chúng.

Ngọn nến thứ nhất nói: Tôi là hiện thân của hòa bình. Các nơi sẽ như thế nào nếu không có tôi. Tôi thực sự quan trọng cho mọi người.

Ngọn nến thứ hai lên tiếng: Còn tôi là hiện thân của lòng trung thành. Hơn tất cả, mọi người đều phải cần đến tôi.

Đến lượt mình, ngọn nến thứ ba nói: Tôi là hiện thân của tình yêu. Tôi mới thực sự quan trọng, hãy thử xem nếu không có tình yêu cuộc đời sẽ ra sao?

Đột nhiên cánh cửa chợt mở tung: Một cậu bé chạy vào phòng; một cơn gió lùa vào làm tắt cả ba ngọn nến: "Tại sao ba ngọn nến lại tắt?".

Cậu bé sửng sốt nói, và òa lên khóc.

Lúc này ngọn nến thứ tư mới lên tiếng: Đừng lo lắng cậu bé, khi tôi còn cháy thì vẫn có thể thắp sáng ba ngọn nến kia bởi vì "Tôi chính là niềm hy vọng".

Lau những giọt nước mắt còn đọng lại, cậu bé lần lượt thắp sáng những ngọn nến vừa tắt.

Ngọn lửa của HY VỌNG sẽ luôn theo cùng các bạn đi suốt cuộc đời... Khi giữ được HY VỌNG chúng ta có thể thắp sáng lại ngọn lửa của Hòa bình, Lòng trung thành và Tình yêu.

Đừng bỏ con đường ta đã chọn. NGUYÊN TẮC ĐỂ THÀNH CÔNG: 1. Suy nghĩ tích cực; 2. Cảm nhận say mê; 3. Hành động kiên trì, THÀNH CÔNG SẼ ĐẾN.

Chúc các bạn luôn thành công và hạnh phúc!!! Hãy thắp sáng ngọn lửa HY VỌNG của mình và của những người xung quanh bạn...

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Dale Carnegie: *Đắc nhân tâm - bí quyết để thành công,* Nxb. Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh, 2008.
2. Hữu Đạt: *Văn hóa và ngôn ngữ giao tiếp của người Việt*, Nxb. Văn hóa - Thông tin, Hà Nội, 2000.
3. Nguyễn Quang: *Giao tiếp và giao tiếp văn hóa,* Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, 2002.
4. Vụ Gia đình - Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch: *Tài liệu giáo dục đời sống gia đình: Các kiến thức chung về gia đình*, Hà Nội, 2008.
5. *Chuẩn mực đạo đức con người Việt Nam hiện nay,* Viện Khoa học xã hội nhân văn quân sự, Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2006.
6. Hoàng Văn Tuấn: *Các quy tắc hay trong giao tiếp,* Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 2004.

MỤC LỤC

	Trang
Lời Nhà xuất bản	5
Lời nói đầu	7
PHẦN I **KỸ NĂNG SỐNG**	9
- Những nguyên tắc trong giao tiếp	11
- Để thành công trong học tập	21
- Kỹ năng cần thiết trong công việc	33
- Ứng xử trong gia đình	46
PHẦN II **MỘT SỐ CÂU CHUYỆN VÀ BÀI VIẾT HAY VỀ KỸ NĂNG SỐNG**	57

Chịu trách nhiệm xuất bản

Q. GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
TS. HOÀNG PHONG HÀ

Chịu trách nhiệm nội dung

PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
TS. VŨ TRỌNG LÂM

GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN
NGUYỄN XUÂN TRƯỜNG

Biên tập nội dung:	TS. HOÀNG MẠNH THẮNG
	ThS. NGUYỄN HẢI BÌNH
	KIM THU
Trình bày bìa:	ĐƯỜNG HỒNG MAI
Chế bản vi tính:	PHẠM NGUYỆT NGA
Sửa bản in:	PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT
Đọc sách mẫu:	HẢI BÌNH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT 12/86 Duy Tân - Cầu Giấy - Hà Nội
ĐT: 080.49221 Fax: 080.49222 Email: suthat@nxbctqg.vn Website: www.nxbctqg.vn

TÌM ĐỌC

Minh Phượng, Thanh Lan (Biên soạn)
NGHỆ THUẬT ỨNG XỬ CHO BẠN TRẺ

Phạm Minh Thảo
VĂN HOÁ ỨNG XỬ CỦA NGƯỜI VIỆT

TS. Đỗ Thị Ngọc Lan
BỘ QUY TẮC ỨNG XỬ
CHO CÔNG CHỨC CẤP PHƯỜNG -
KINH NGHIỆM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

8935211178410

SÁCH KHÔNG BÁN